

ONSDAG

Nya Åland

20 DECEMBER 2006 NR 246 PRIS 1,20 €

Lordi firar Getajul

REPORTAGE. "Lordi firar jul" är namnet på en av de många pjäser som de unga i Geta skola skrivit ihop inför julfesten i kväll. "Tomte söker fru" är ett annat inslag i julfestprogrammet. Nyna var med vid generalrepetitionen.

SIDAN 10

Ingen vet för vad sjukhuset byggs ut

Det sade finansutskottets ordförande i lagtinget i går

NYHETER. Sjukhuset skall inte byggas ut för 30 miljoner euro. Där är lagting och landshapsregering eniga.

Däremot hade regeringen helst sett att den fick titta på planerna och föreslå vad som skall tas med. Det kom fram när lagtinget i går började debattera finansutskottets betänkande. Utskottet har satt tak för utbygg-

naden på 20 miljoner utan att veta vad som ingår.

– Ingen vet vad utbyggnaden skall handla om, sade utskottets ordförande **Gun Carlson** (c).

Att flytta psykiatri från Grelsby har beräknats kosta ungefär 10 miljoner euro. Och i budgeten för i år fanns dessutom 7 miljoner

euro för att bygga om gamla köket till läkarmottagningar för hälsocentralen.

– Men nu har man gått in i nästan samtliga avdelningar och bygger om och till, sade Carlson.

Systemet med kommunandelarna skall göras om. Som tidtabellen nu ser ut är tanken att det kan tas i bruk 2008. Oppositionen vill ha resultat betydligt snabbare.

SIDORNA 4-5

Skola måste utrymmas

Foto: ERKKI SANTAMALA

NYHETER. Vårdinstitutet flyttar till handelsläroverkets och lyceets lokaler redan från vårterminen. Det beslöt utbildningsministern **Camilla Gunell** (s) i går.

Elever och personal har klagat över olika hälsoproblem, utan att man kunnat hitta någon orsak. Nu ska en ny undersökning av skolbyggnaden göras.

SIDAN 3

(s) öppnar för samarbete

NYHETER. Socialdemokraternas ordförande **Barbro Sundback** säger att ett samarbete med liberalerna i riksdagsvalet inte skulle vara otänkbart för partiet. Men liberalerna har i dagsläget inga planer att lämna den borgerliga listan. – Man vet inte vad som händer, men i det här läget är det det här som gäller, säger ordförande **Viveka Eriksson**.

SIDAN 5

Paf satsar stort på nätet

NYHETER. Ålands penningautomatförening blir den enskilt största ägaren i det svenska spelutvecklingsföretaget **Jadestone Group** ab. Paf går in med fem miljoner euro.

SIDAN 3

Så räknas underhållet ut

NYHETER. Det är inte så lätt att komma fram till vad en förälder ska betala för ett barn i underhåll efter en skilsmässa. Systemen är olika i olika kommuner, något som har fått justitieministeriet att komma med en rekommendation för hur man kan räkna. Föräldrarna måste vara överens för att ett avtal ska kunna undertecknas, annars går ärendet till tingsrätten.

SIDAN 9

Stipendium för framtida ledare

MILJÖ. Har du en treårig kandidatutbildning? Vill du bli ledare för hållbar utveckling? Då kan du söka stipendium från Agenda 21-kontoret för utbildning i strategiskt ledarskap för hållbar utveckling i Sverige.

SIDAN 2

Har nyförvärv på gång

SPORT. IF Finströmskamraterna har en ny mittfältare på gång till sitt division II-lag. – Det skulle vara kanon om det gick ihop. Och det tror jag nästan det gör, säger **Bengt-Ove Mörn**, herrsektionens ordförande.

SIDAN 18

Julklappar. Det blir extra fina julklappar för Petra Westerlund i Jomala Kungsö den här julen. Först vinner hon ÅM i mobilfoto, och nästa projekt blir att föda familjens första barn. Kanske lagom till julafton.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Mammaledig konditor blev bäst på bild

TÄVLING. Det blev en mammaledig konditor som var flinkast med sin kameramobil i Nya Ålands tävling ÅM i mobilfoto. **Petra Westerlunds** roliga och väl utförda bild vann alla tre jurymedlemmarnas hjärta,

och den var så bra att de först misstänkte att den kunde vara manipulerad.

Men äkta var bilden och en ny kameramobil av märket Nokia blev första pris. Extra passande eftersom gårdens gris Jorma är

döpt efter Nokias förre koncernchef.

Nu väntar Petra på en lika fin fortsättning på julveckan och en ännu bättre julklapp, det första barnet.

SIDORNA 12-13

nyheter

3

Åland får en rekordstor flitpeng från staten. Chipspengarna spelar in.

folk

7

"Skall det verkligen vara lingonsylt i degen?"

KRÖNIKÖREN EGAN SÖDERHOLM.

18

sport

"Det är lite omtumlande än."
ÖSPELS-VD:N TERESE FLÖJT
SOM ÄVEN SKA JOBBA
MED PAF OPEN.

nyheter

20

Ålands filminstitut är involverat i ett nytt stort projekt. **Minna-Lotta Blomqvist** i filminstitutet säger att Ålands andel blir film om de ungas liv i skärgården.

SISTA CHANSEN
FREDAG 22/12

Onsdag
-50%
rabatt

Torsdag
-60%
rabatt

Fredag
-70%
rabatt

ÖPPET TISDAG-FREDAG
10.00 – 17.00

I MAGAZIN TORGGATAN 7, TEL. 14 250

Inside
MÖBLER
& INREDNING

Annika Orre
Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 463

” Nu väljer de trendigaste företagen att servera ekologiskt fika på jobbet. **SVERIGES NATUR 4/06.**

Stipendium för studier i hållbar utveckling kan sökas hos Agenda 21

Nu söks framtidens ledare

Nu har alla med en treårig kandidatexamen på fickan möjlighet att få stipendium för studier i hållbar utveckling vid Blekinge tekniska högskola i Sverige.

Agenda 21-kontoret delar ut pengar ur sin prisfond.

Agenda 21-kontoret och Ålands natur och miljö driver ett gemensamt projekt för hållbar utveckling, ”Vet HUT”, där man bland annat definierar vad begreppet hållbarhet betyder både konkret och visionärt. Inom projektet har exempelvis **Karl-Henrik Robért**, grundare av stiftelsen Det naturliga steget, och **David Waldron**, tidigare ledare för det aktuella utbildningsprogrammet om hållbar utveckling, föreläst på Åland.

Sedan två år tillbaka erbjuds ett särskilt magistersprogram vid Blekinge tekniska högskola i Karlskrona. Programmet heter Strategic Leadership towards Sustainable Development och är, som namnet säger, en internationell utbildning för framtida ledare med målet att åstadkomma ett hållbart samhälle.

Utbildningen är två terminer

Spanar. Vem är redo att bli en ledare för hållbar utveckling? Gunda Åbonde-Wickström spanar efter den personen tillsammans med Maria Stenroos-Fagerström och Tove Teir-Siltanen. De efterlyser nu sökande till ett utbildningsprogram vid tekniska högskolan i Blekinge och erbjuder stipendium.

Foto: STEFAN ÖHBERG

lång. Som grund måste de som antas till programmet ha en Bachelor's Degree (motsvarande kandidatexamen med tre års utbildning, 120 poäng) inom något ämne. Efter de två terminernas studier får de studerande en Master's Degree, alltså en magistersexamen.

Detta läsår deltar 44 studenter från världens alla hörn i programmet.

Gunda Åbonde-Wickström, Maria Stenroos-Fagerström och Tove Teir-Siltanen vid Ålands natur och miljö och Agenda 21-kontoret är eld och lågor över utbildningen.

– Den ger metoder för hur man arbetar systematiskt och metodiskt för att få till stånd en hållbar utveckling, och Åland behöver liksom andra samhällen ledare inom det här området. Vi har pengar kvar i Agenda-prisfonden och har bestämt att vi delar ut 4.000

euro till den studerande som ansöker om studieplats.

Det är bråttom!

Det är ganska bråttom, betonar de. Ansökningarna måste vara högskolan till handa senast den 1 februari.

– Om flera söker så väljer vi. Vi kan också tänka oss att betala 4.000 euro för två studerande om det finns intresse.

Om ingen söker gör de ett nytt försök inför nästa läsår.

– Det här är en unik och viktig utbildning.

Inte bara nybakade kandidater kan söka stipendium, utan också de som jobbat några år är aktuella. Yrkeserfarenhet är ingen nackdel, säger de.

Men även om intresserade anmäler sig och föreslås få stipendium så är det inte fritt fram. Det gäller att komma in på utbildningen också.

De tre ser framför sig att en framtida hållbarhetsledare skulle kunna jobba som konsult i en organisation eller ett företag. Att det så småningom kommer att bli efterfrågan på sådana tjänster är de övertygade om.

Fyra systemvillkor

Magistersprogrammet utgår

Fakta/Fyra villkor

Så här kan man kort sammanfatta de fyra systemvillkor som definierar hållbar utveckling och som formulerats av **Karl-Henrik Robért** i Det naturliga steget.

■ Inte ta upp ämnen från jordskorpan (olja, uran, aluminium och så vidare). Ingenting försvinner, allt finns kvar, men i form av molekylära sopor som finns men inte syns.

■ Inte tillverka ämnen som inte kan brytas ner.

■ Inte tära på naturresurserna snabbare än de hinner återskapas.

■ Allt du gör och tar ska ske på ett rättvist sätt. Alla människor på jorden har likvärdiga rättigheter och skyldigheter.

från de fyra systemvillkor för hållbar utveckling som Karl-Henrik Robért formulerade för många år sedan, men som först nu börjar vinna allmän acceptans. Både Robért, som adjungerad professor, och David Waldron som extern medarbetare är knutna till utbildningen. Stipendiepengarna härör från 1999 då det åländska Agenda 21-kontoret fick Nordiska rådets stora miljöpris på 350.000 danska kronor.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Digitaland

Det har aldrig varit enklare!

”Hej på er o gratulerar till ett fantastiskt sätt att beställa bilder på!
Programmet var så enkelt att t.o.m. en ovan som jag hade inga problem alls att följa det.
Det blev en hel massa bilder!”
Monica Hägerstrand-Selander

”Det fungerade väldigt smidigt. Inte för tekniskt för de som inte är vana med digitala bilder.”
Graham

”Nu när jag troligen lärt mig detta behändiga sätt att beställa pappersbilder,
så fortsätter jag gärna. Kanske redan i morgon!”
Åsa Ringbom

www.digitaland.fi Strandgatan 21 tel. 22289

Hemtrevlig Jul & Färgglatt Nytt År!

Stepfan, Stina, Owe, Rose-Marie, Tage, Johan & Christer

önskar vi på ÅLANDS FÄRG & TAPETab

Istället för att skicka julkort gör vi en inbetalning till Ålands cancerfond

Skarpansvägen 28, tel. 19 867

Ännu flera ...

julklappstips ... Besök vår julmarknad

TengTools Hylsnyckelsats
39 delar 8-22 mm
85,- (115,00)

TengTools Hylsnyckelsats
35 delar 10-32 mm
107,- (159,00)

BOSCH Stavmixer MSM 5000 ST
28,-

Luna

Servis Blåklint
20 delar i presentförpackning
4 tallrikar, 4 djupa tallrikar, 4 kaffekoppar + fat, 4 assietter
42,40

Bahcos bästa handsåg
med ett multiverktyg på köpet
27,-

DORO Walkie Talkie WT86
49,- (65,-)

Handdamm-sugare BKS 3003
39,-

BYGGVARUHUSET

BYGG • TRÄ • JÄRN • HEMINREDNING
KÖK • BADRUM • FÄRGER • VERKTYG

TFN +28 011, BUTIKEN 28 170, FÄRGER 28 215,
BYGGLAGRET 28 174 ÖPPET: VARD. 8-17,
TORS. 8-19, (Bygglagret 8-17), LÖRD. 9-14

www.byggvaruhuset.aland.fi

JULÖPPET: vard 8-19, lörd 23.12 9-15, Julafton stängt

Rekordstor flitpeng till Åland

■ Om Åland betalar mer än 0,5 procent av hela landets skatter betalas den överskjutande delen tillbaka till landskapet i form av den så kallade flitpengen.

Efter Ålandsdelegationens möte i måndags står det klart att Åland får en rekordstor flitpeng från staten för år 2005. Hela 35 miljoner euro kommer att trilla in i landsskapsregeringens kassa.

Landshövdingen **Peter Linbäck** har några funderingar om vad ökningen kan bero på.

– Under 2005 betalades mycket skatt in med anledningen av försäljningen av chipsaktierna.

Han tippar att flitpengar åter hamnar på en normal nivå för 2006, det vill säga mellan 15 och 20 miljoner euro. (as)

Madeleine Andersson vid väktarbolaget Controlrisk Åland Ab kan man se i Sparhallen.
Foto: JONAS EDSVIK

Snatterier i julhandeln

■ Under helgen och början av den här veckan har flera stölder och snatterier anmälts till polisen, totalt tio stycken mellan fredag och måndag. Ett flertal anmälningar kommer från affärer i Jomala, enligt polisens pressmeddelanden.

Med anledning av att snatterierna har ökat på senare tid anlitade Sparhallen nyligen väktare som patrullerar i butiken. Enligt Sparhallens vd **Dick Sirén** har dock de uniformerade väktarna inte bidragit till att fler snatterier anmäls.

– De har snarare en avskräckande effekt. Det är de civilklädda som tar fast de flesta snattarna och dem använder sig fler butiker än Sparhallen av.

– På andra ställen har anmälningarna kanske ökat på grund av att vi har uniformerade väktare i butiken.

Sammantaget tycker Dick Sirén att systemet med väktare fungerar bra.

– Vi har bara fått positiv respons från kunderna. (as)

Mariebad stängt några dagar till

■ Mariebad har hållit stängt måndag och tisdag för att utföra reparationer. Under arbetets gång har man upptäckt att fler arbeten måste göras och därför öppnar badhuset igen först på fredag klockan 15.00 enligt planen.

Inget morgonsim kommer att hållas den här veckan men kassan hålls öppen för presentkortsförsäljning. Spavdelningen har normala öppettider och caféet serverar lunch mellan 11.00 och 14.00 som vanligt. (as)

Akut flytt av vårdinstitutet

Måste utrymmas. Vårdinstitutets lokaler i Mariehamn är inte lämpliga att vistas i. Därför flyttar skolans elever och personal in i lyceet och handelsläroverket.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Personal och elever har mått dåligt av luften

På grund av dålig arbetsmiljö flyttar Ålands vårdinstitut till nya tillfälliga lokaler så gott som omgående.

Vad problemen i skolbyggnaden beror på vet man ännu inte.

Eleverna och personalen på Ålands vårdinstitut måste gå till nya lokaler när vårterminen börjar den 8 januari. Institutet flyttar redan i mellandagarna till handelsläroverkets och lyceets lokaler. Det beslöt utbildningsministern **Camilla Gunell** (s) i går.

– Det är framför allt handelsläroverkets övre våning som ska användas, säger **Gösta Helander** vid yrkesutbildningsbyrån.

Han konstaterar att det

Ny misstanke om mögel i skola

Både anställda och studerande vid Ålands vårdinstitut har symptom som kan relateras till "sjuka hus". Nu skall läget utredas – vad gjordes vid förra saneringen och vad måste göras nu?

I augusti 2001 blev det klart att byggnaden där Ålands vårdinstitut håller till hade drabbats av mögel. Enligt en artikel i Nya Åland visade det sig att prover som tagits från kanaler i golven innehöll mögel. Kanterna hade tidigare använts för värme- eller vattenledningar och när huset byggdes om hade man tagit kanterna ur bruk och lagt på en matta. Enligt artikel från 2001 skulle faktiskt installera i byggnaden och med hjälp av undertryck

skulle mögelsporen förhindras att komma ut i rumsluften, samtidigt som kanalerna ventilerades. **Diffusa symptom** Fem år senare konstaterar vikarierande rektorn **Angela Sjöberg** att flera personer i huset – både anställda och studerande – har sådana symptom som kan relateras till sjuka hus. De lider med andra ord av rinnande näsor, sjuka ögon, huvudvärk och trötthet. – Det är diffusa symptom och svårt att med säkerhet säga om de beror på mögel i huset men misstanken finns och nu vill vi att frågan utreds, säger Sjöberg. Studerande vid institutet läser som deras föräldrar och skolhuvudmännen är informerade om läget.

Sjukt hus? Flera av dem som vistas i Ålands vårdinstitut lider av symptom som rinnande näsor, huvudvärk och trötthet. 2001 mögelsanerades byggnaden. Nu skall man utreda vad som egentligen gjordes då och vad som eventuellt bör göras nu. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Nya Åland berättade om de återkommande problemen för en månad sedan.

innebär en hel del praktiskt pusslande – Det är ett knepigt problem, men att alla berörda rektorer har varit mycket hjälpsamma.

Problemen i vårdinstitutets skolbyggnad på Neptunigatan i Mariehamn är inte nya. När

huset byggdes om då vårdinstitutet flyttade in för tio år sedan gjordes inte renoveringen på bästa sätt, enligt Gösta Helander.

Fuktskador uppstod och 2001 sanerades byggnaden. Under några år var miljön bra, men förra hösten började

personalen och eleverna må dåligt av luften igen.

Nya mätningar

I höstas förvärrades problemen och de som vistas i lokalerna började lida av rinnande näsor, sjuka öron, huvudvärk och trötthet. Sådana symptom som relateras till sjuka hus.

Mätningar gjordes, men varken fukt eller mögel kunde upptäckas.

– Vi vet inte vad orsaken till problemen är. Men det luktar i lokalerna och det har pratats om att det kan vara lim eller något liknande, säger Gösta Helander.

Lanslagsregeringen bedömer att problemen nu är akuta. En konsult anlitas som ska göra nya mätningar i byggnaden och sedan ska den saneras.

– Vi vet inte vad orsaken till problemen är, säger Gösta Helander, chef på yrkesutbildningsbyrån.

Förhoppningen är att de cirka 20 anställda och omkring 100 eleverna kan flytta tillbaka någon gång under våren.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Paf satsar stort på nätet

Ålands penningautomatförening, Paf, investerar fem miljoner euro i det svenska spelutvecklingsföretaget Jadestone Group ab och blir därmed den enskilt största ägaren i Jadestone.

I och med investeringen inleder Paf och Jadestone ett omfattande och långsiktigt strategiskt samarbete inom både affärs- och spelutveckling. Syftet är att bli ledande leverantörer av underhållning till denna nya generation spe-

lare på internet, skriver Paf i ett pressmeddelande.

– Vi har identifierat Jadestone som ett av de ledande spelutvecklingsföretagen i världen inom sin genre. De har en driftig ledning och stort kreativt kunnande. Med sin bakgrund inom fantasy- och skicklighetsbaserade spel kompletterar Jadestone på ett spännande sätt vår kunskap inom penningspel, säger vd **Lars Porko** i pressmeddelandet.

För att kunna hänga med i utvecklingen måste företagen

Passar ihop. Jadestone kompletterar vår kunskap inom penningspel, säger Pafs vd Lars Porko.

vara innovativa och erbjuda en stor variation av spel. Framför allt ställer nästa generations användare stora krav på spellets innehåll och själva spelupplevelsen, menar Paf.

Waldner-spel

Jadestone är utvecklare av

helhetslösningar för spel via internet och mobil där flera spelare kan delta samtidigt. Företaget utvecklar både egna koncept och spel baserade på befintliga varumärken i samarbete med ledande internationella medieföretag och förläggare.

Paf och Jadestone har se-

dan tidigare det gemensamma spelbolaget GamArena ab, som erbjuder nätverksbaserade skicklighetsspel på nätet. På exempelvis spelportalen paf.fi finns det 14 olika skicklighetsspel, bland annat det officiella **Jan-Ove Waldner**-spelet och backgammon. (as)

LAGTINGSDEBATT

Avdraget på 5 procent ändras inte

(s) vill se det som skatteåterbäring

Det allmänna avdraget som återinförs i kommunalbeskattningen nästa år blir 5 procent för alla. Liberalernas försök att sätta golv och tak klingade för döva öron.

Finansutskottets ordförande **Gun Carlson** (c) konstaterade i sin presentation att landskapet har råd med avdraget – kommunerna kompenseras av landskapet för det de förlorar i skatteinkomster – och att modellen med samma procentsats för alla betyder att skatteverket inte vill ha extra betalt för att genomföra avdraget i beskattningen.

Avdraget leder till att de åländska församlingarna förlorar ungefär 250.000 euro i inkomster, men för dem är det inte aktuellt med någon kompensation. Det är inte åländsk behörighet.

– Det kan leda till att en del församlingar inte kan fullfölja den verksamhet man har i dag, konstaterade Carlson.

Att kvinnor har mindre nytta av avdraget än män eftersom de har lägre löner noterade Carlson också. Men här följer man samma

principer som för kommunalbeskattningen i övrigt.

Entusiaster

De frisinnares **Johan Ehn** var mycket nöjd med förslaget. Enligt honom måste man ge en morot som motiverar folk att arbeta.

– Grunden för välfärden är att folk jobbar och betalar skatt, sade han.

Obundna **Danne Sundman** påminde om att förslaget om avdraget ursprungligen kom från de obundna. Att de som förtjänar mest också vinner mest på avdraget störde honom inte. Tvärtom.

– Vi kan vara solidariska med höginkomsttagare, som bär upp oss medel- och låginkomsttagare.

Katrin Sjögren (lib) replikerade att det är medelinkomsttagarna som utgör skattebasen, men enligt Sundman är det i kommunerna några få som betalar väldigt mycket skatt "så vi andra kan betala mindre".

Också **Anders Eriksson** (Åf) var nöjd med förslaget. Däremot förstod han inte vad liberalerna ville. Han kallade deras förslag för plattskatteavdrag.

Liberalerna var de enda som ville ändra systemet, så att ingen får dra av mindre än 150 euro och ingen mer än 400. Då gynnas de med lägst inkomster och i och med det konsumtionen, enligt Katrin Sjögren. Men hon konstaterade att majoriteten tycker att landskapsregeringens avdragsmodell är den bästa för Åland och ålänningarna.

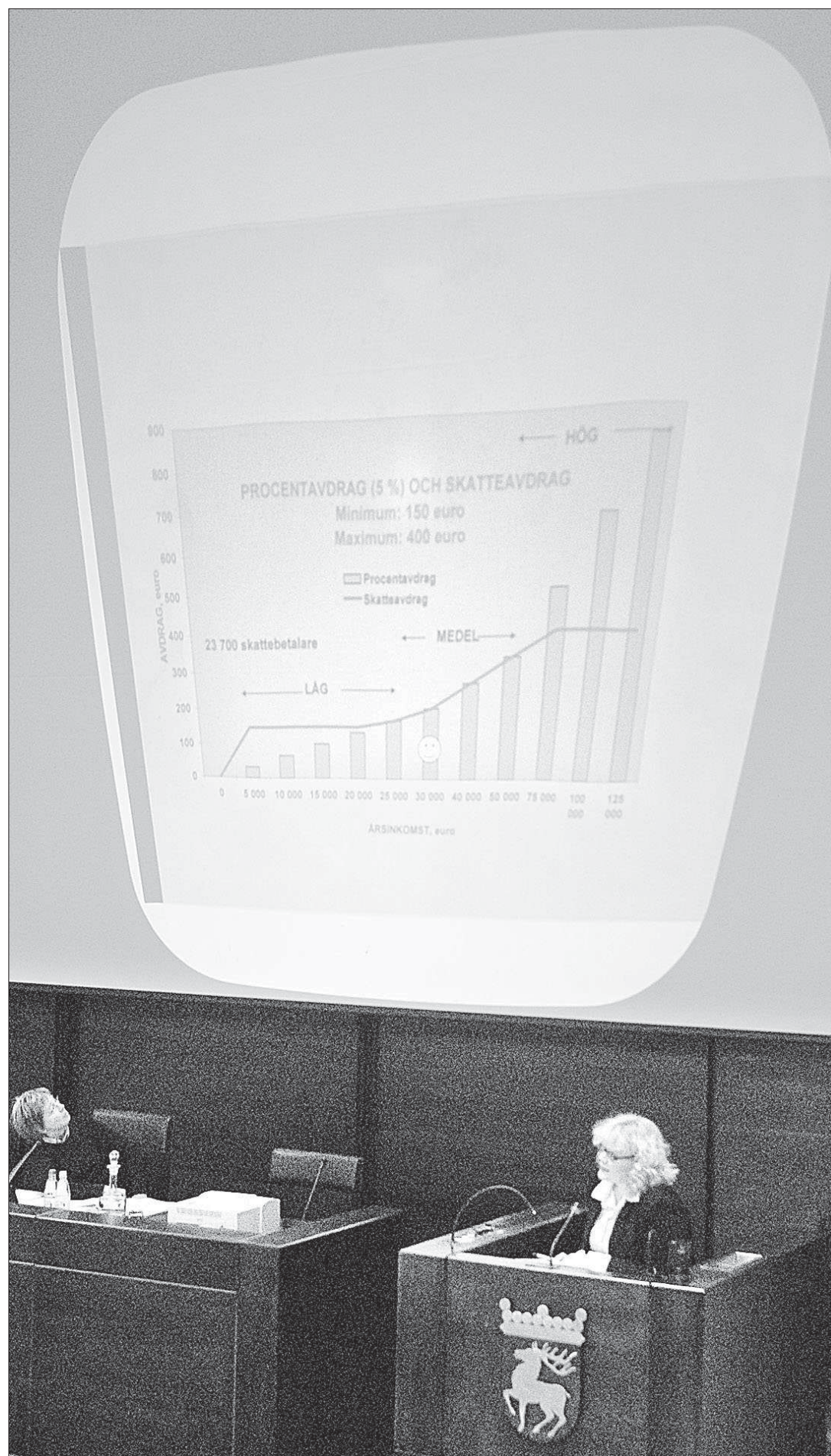
Mot detta protesterade **Anne-Helena Sjöblom** (s) i majoritetsblocket.

– Jag är inte så övertygad om det. Jag tror det finns andra lösningar som är bättre.

Men hon hade tidigare förklarat att hon ser avdraget som en skatteåterbäring och då kan modellen accepteras också av socialdemokraterna.

Förslaget om avdraget kommer till andra behandling i dag i lagtinget. Då tar liberalerna sitt ändringsförslag till omröstning, men som det klart framgick i dag lär de bli ensamma om att stöda det.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

Dödfött. Katrin Sjögren (lib) presenterade liberalernas förslag till avdrag för lagtinget på en stor bildskärm, men ingen lät sig övertygas. Ätminstone ingen av dem som uttalade sig.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Kommunreform hinns inte med?

Tiden är knapp och valet står för dörren

Hur blir det med en reform av systemet med kommunandelar? Blir den klar nästa år eller hamnar den i fötterna på lagtingsvalet och skjuts fram?

Systemet med kommunandelar, de pengar som landskapet för över till kommunerna för skola, omsorg och andra verksamheter, måste förnyas. Men än finns inget förslag. Och landskapsregeringen lär inte hinna få något förslag till lagtinget i vår. Och i oktober är det val.

Mats Perämaa (lib) var i budgetdebatten i går mycket kritisk till att inget händer. Han hade uppfattningen att lagtinget var i stort sett enigt i remissdebatten och hade beställt ett betänkande från finansutskottet som skulle lösa kommunernas situation nästa år.

– Om vi inte får en framställning till lagtinget i vår så blir det ingen landskapsandelsreform den här valperioden.

Skrivningen om att man vill ha en justering av basbeloppen till kommunerna om reformen inte hinns med gav Perämaa inte mycket för. Basbeloppen kan enligt gällande lag endast justeras med levnadskostnadsindex, och det räcker enligt honom inte till. Därför hade han ett eget förslag om lagändring, som möjliggör en större justering.

– När vi säger att basbeloppen skall justeras för 2008 så ingår det säkert en lagändring också, trodde finansutskottets ordförande **Gun Carlson** (c).

Också hon insåg att det blir problem med tiden, men försäkrade att det skall finnas en förbättring för kommunerna 2008.

Panikåtgärd

Lantrådet **Roger Nordlund** (c) tyckte Perämaas föreslog en panikåtgärd med sitt förslag att lagtinget borde få reformen i mars.

– Det går inte att få för-

slaget klart på två månader. Specialomsorgen, missbrukarvården med mera måste lösas i en totalreform. Det är orimligt att ha det klart i februari – mars. Det är bättre att få tid till augusti – september, sade Nordlund som ville att alla skulle "se till Ålands bästa".

Konsulten som arbetar med en slutrapport om reformen har ännu inte lämnat över resultatet, därför har landskapsregeringen inte kunnat gå vidare. Slutrapporten väntas nu i december.

Men Gun Carlson konstaterade i debatten att finansutskottet redan två gånger har efterlyst den här reformen; i budgeten för 2004 och i årets budget. **Danne Sundman** (ob) tolkade det hela så att centern i den här frågan har fått ge efter för socialdemokraterna och de frisinna i regeringsblocket, vilket han tyckte var synd.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax

Tror inte. Mats Perämaa (lib) var i lagtingsdebatten i går övertygad om att det inte blir någon förbättring i kommunernas situation heller nästa år. Om förslaget till landskapsandelsreform kommer först till hösten så hinner lagtinget inte behandla den före valet i oktober.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Sjukhusbantning från fel håll

Nu finns ram men inget innehåll

Sjukhuset skall inte byggas ut för 30 miljoner euro.

Men att finansutskottet grep in och satte tak var inte helt populärt, visade det sig i budgetdebatten i lagtinget i går.

Hälsominister **Harriet Lindeman** (fs) förklarade att hon själv och landskapsregeringen hela tiden har utgått från att det skall finnas ett tak och att en ny kostnadsberäkning kommer i januari. Hennes idé var att man först ser vad som skall göras och vad det kostar och sedan sätter taket.

Nu satte finansutskottet ett tak på 20 miljoner. Men enligt utskottsordförande **Gun Carlson** (c) vet ingen vad utbyggnaden skall handla om.

Lindeman förklarade att man från ÅHSs sida har gjort en inventering av alla avdelningar och vad som kan och borde göras.

– Den är vidlyftig och inte möjlig att förverkliga. Vad som har lovat är utrymmen för hälsocentralen och flytten av Grelshy.

– Vi har sett listan med önskemål. Den är mycket omfattande, replikerade Carlson.

Brage Eklund (Åf) tog delvis parti för Lindeman.

– Man måste ha en plan för vad som skall göras, inte bara ett tak.

Också de frisinnades gruppleddare **Johan Ehn** var inne på Lindemans linje.

– Taket är ok. Men det hade varit bra om landskapsregeringen först hade fått fundera på projektets uppbyggnad och satt en ram.

Danne Sundman (ob) hade känslan att landskapsregeringen och styrelsen för ÅHS inte klarar av att styra skeppet.

Om man frågar utövarna så vill de alltid ha det bästa. Vår uppgift är att prioritera.

Försvarade. Torbjörn Eliasson (c) och Gun Carlson (c) hjälptes åt att försvara finansutskottets betänkande i lagtinget i går.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Det gäller också skolor och allt annat.

Gammal fråga

Anders Eriksson (Åf) var förvånad över att alla verkade tycka att frågan var ny. Han hade redan den 28 maj 2004 gått igenom de olika etapperna av utbyggnad.

– Min fråga då var om det

finns någon inom landskapsregeringen som har helhetsgrepp om byggcirkusen. Nu sätter man ett tak på 20 miljoner. Men man måste väl först fråga vilken verksamhet vi skall ha.

Eriksson tolkade finansutskottets skrivning som uttryck för väldigt stark misstro mot ÅHSs ledning. (ht)

Skärgårdsgolf kan få ersättning

Projektet i Godby klart att föras vidare

Landskapet borde ersätta dem som har satsat på golfprojekt i skärgården. Det skulle vara rimligt.

Det tycker finansutskottet och utskottets ordförande.

– Det skulle vara rimligt att landskapsregeringen tittar på det här, sade **Gun Carlson** (c) i sin presentation.

Projektagarna har haft kostnader för planeringen som de borde få ersättning för, tycker utskottet. **Mats Perämaa** (lib) stödde varmt i debatten

– Alla minns vi löftena från landskapsregeringen, sade han.

Avtal förlängda

Torbjörn Eliasson (c) kunde meddela att arbetet på golfbanan i Godby kan gå vidare i och med att markavtalen nu har förlängts till slutet av nästa år. Följande steg blir nu att utse en projekteringsgrupp samt projektledare och bjuda ut driften av banan.

Enligt Eliasson kan upphandling av hyra och drift ske

i maj och byggstarten blir senast i mars 2008. Med det kan banan stå klar till början av säsongen 2010.

Åke Mattsson (lib) ville veta varför projektet har stått stilla så länge. Enligt honom har inget hänt på sex månader. Avtalen kunde ha förlängts redan i juni, tyckte han. Eliasson höll med om att saker och ting gärna hade fått hända snabbare. Men han var glad att projektet nu har kommit så här långt. (ht)

Carlson (c) dementerar

■ Finansutskottet har inte tänkt sig att Ålands invalider skall bygga bostäder för funktionshindrade. Den informationen var felaktig, meddelade utskottets ordförande **Gun Carlson** (c) när hon presenterade betänkandet i lagtinget i går.

Vad som har diskuterats i utskottet sade hon inget om, diskussionerna i utskotten är inte offentliga, däremot hänvisade hon till betänkandet, där utskottet uppmanar landskapsregeringen att hjälpa kommunerna att ta fram individuella servi-

ceplaner. Nya Åland skrev i fredagens tidning att medlemmar i utskottet hade fört fram tanken på ett bygge i Ålands invaliders regi till en av de sakkunniga som hördes i utskottet om just bostäder för funktionshindrade. (ht)

RIKSDAGSVALET 2007

Barbro Sundback (s) sneglar mot liberalerna...

... som trivs bra i det borgerliga samarbetet, enligt Viveka Eriksson (lib)

(s) intresserat av samarbete med (lib)

Socialdemokraternas ordförande Barbro Sundback tycker inte att liberalerna hör hemma i det borgerliga samarbetet.

Liberalernas ordförande Viveka Eriksson menar att samarbetet inte är hugget i sten.

– Vi vet inte vad som händer.

Den borgerliga listan i riksdagsvalet börjar ta form. För liberalerna kandiderar **Roger Eriksson**, för centern **Magnus Lundberg** och för de obundna kandiderar troligtvis **Elisabeth Naucélér**. Frisinnad samverkan presenterar ingen kandidat.

Socialdemokraterna har ännu inte presenterat någon kandidat och det är oklart om de kommer att göra det. Ordföranden Barbro Sundback konstaterar efter att ha sett det borgerliga samarbetets kandidater att "det är märkligt".

Hon tycker inte att liberalerna hör hemma i ett sammanhang som är så högerorienterat. Framför allt tänker hon på Magnus Lundbergs förslag om plattskatt.

– Obundna och frisinna stöder tydligen idén, men liberalerna är inte intresserade av plattskatt. De som stöder plattskatt ska också stöda Roger Eriksson som inte stöder plattskatt. Vad ska väljarna tro om det blir den viktigaste valfrågan?

Barbro Sundback manar också att det blir svårt för Magnus Lundberg, om han blir vald, att övertala 199 finnar i riksdagen.

– Det verkar som att han blandar ihop rikspolitik och självstyrelsepolitik.

Dörren är öppen

Enligt Barbro Sundback är socialdemokraterna öppna för olika typer av samarbete, och partiet har trots den borgerliga listan inte stängt dörren för ett samarbete med liberalerna.

– Det var **Viveka Eriksson** som kastade dörren i ansiktet på oss när hon sa att de bara jobbar med icke-socialistiska partier.

Enligt liberalernas ordförande Viveka Eriksson har partiet inga planer att lämna den borgerliga listan.

– Man vet inte vad som händer, men i det här läget är det det här som gäller.

Att liberalerna inte passar in i det borgerliga samarbetet håller hon inte med om. Och hon är inte besvårad av förslaget om plattskatt.

– Genom att vi är olika partier finns det alltid olika åsikter. Vi har olika kandidater och driver olika frågor.

Inga egna frågor

Viveka Eriksson poängterar att den person som väljs till riksdagen inte kommer att driva sina egna frågor, utan arbeta för de behörighetsöverföringar som lagtinget enas om.

– De enskilda åsikterna har ingen betydelse i det här sammanhanget.

Socialdemokraternas styrelse ska diskutera riksdagsvalet den 2 januari. Före dess kan Barbro Sundback inte säga något om några eventuella kandidater.

I Tidningen Åland bekräftar hon dock att professor **Göran Djupsund** tillfrågats om att ställa upp som kandidat och att han ska ge besked efter julhelgen.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Lantrådet kan acceptera Naucélér

Lantrådet Roger Nordlund (c) och före detta kanslichefen Elisabeth Naucélér har inte varit de sätaste vänner på senare tid.

Trots konflikterna ställer Nordlund sig bakom hennes eventuella riksdagskandidatur på den borgerliga listan.

På grund av samarbets svårigheter de båda emellan har lantrådet Roger Nordlund sett till att Elisabeth Naucélér inte längre är landskapsregeringens högsta tjänsteman.

Om Naucélér blir vald till riksdagen kommer de båda bli tvungna att inleda ett nära samarbete igen. Men Nordlund, som även är centerns ordförande, motsätter sig inte att hon

ställer upp på den gemensamma borgerliga listan.

– Vi inom centern har sagt att vi fokuserar på våra egna kandidater. Det är de obundna som utser henne till kandidat och sedan får Ålands folk avgöra.

Annan sak

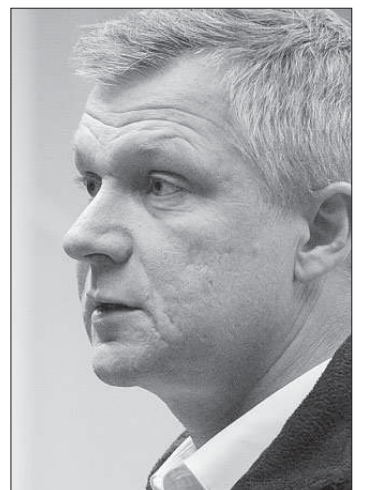
Roger Nordlund säger att man inte ska blanda ihop två olika saker.

– Jag har förändrat förvaltningen och sett till att vi har en väl fungerande ledningen. Det är en sak. Riksdagsvalet är en annan sak.

Att hans agerande kan uppfattas som en rejäl kovändning vill han inte kommentera.

– Det får var och en bedöma.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax

Olikasaker. Lantrådet Roger Nordlund (c) tycker inte man ska blanda ihop förvaltningsfrågan och riksdagsvalet.

Foto: JONAS EDSVIK

Anna Björkroos
Epost: anna.bjorkroos@nyan.ax
Telefon: 528 449

Vi firar 0-15 år

Isak Melander i Finström Godby fyller 5 år i dag, den 20 december. Han gratuleras av Emilia, Kevin, mamma och pappa.

Gratulerar 50 år

SILVANA FAGERHOLM-SJÖBLOM
Namn: Silvana Fagerholm-Sjöblom.
Född: den 26 december 1956 i Finström.
Bor: i Saltvik Haraldsby.
Yrke: ämneslärare, arkeolog, arbetar som verksamhetsledare i Kastelholm.
Familj: gift med Dan, barnen Mattias och Caroline.
Intressen: historia, vikingaföreningen Fibula, sång och musik, samt fotboll genom dotterns engagemang.
Födelsedagen: firas med långledighet i solen i Costa del Sol.

TACK

Tack till er alla som på olika sätt hedrat minnet av vår kära mor

Elin Johansson

Barnen med familjer

GUDSTJÄNSTER

Söndag 24.12, Julafton

Julbön kl 12 i St Andreas kyrka, Lumparland och kl 14 i Sta Birgitta kyrka, Lemland. Benny Andersson, Ådåm Kiss och kyrkokören.

Julnattsmässa med procession kl 23 i **Sta Birgitta kyrka**, B Andersson och Å Kiss. Karl-Göran Karlsson, sång.

Måndag 25.12, Juldagen

Julotta kl 8 i St Andreas kyrka, Ewert Gustafsson och Å Kiss.

Tisdag 26.12, Stefanidagen

Nattvardsgudstjänst kl 12 i Norrkulla, Järsö, B Andersson o Å Kiss.

VARMT VÄLKOMNA!

Skärgårdssmak hade bästa montern

Åländska hantverkare deltog i Skärgårdssmaks monter under Sollentuna Hantverksmässa i början av december och Skärgårdssmak vann utställarnas eget pris för bästa monter.

– Mässbesökarna har också bytt inställning inför hantverk de senaste åren och köper oftare och dyrare, säger Marika Sundqvist, operativt ansvarig på Skärgårdssmak på Åland.

Skärgårdssmaks konsthantverkare vann med följande motivering: "För en smakfullt designad monter som bjuder in kunden till en mängd välgjorda hantverksprodukter". Första priset är en gratis monteryta på 6 kvadratmeter till nästa års hantverksmässa.

– Det är speciellt roligt att vinna det här priset eftersom det är medutställarna som röstar fram vinnaren och inte publiken, säger Marika Sundqvist.

Paus under krimskramsår

Mässontern planerades och byggdes av Gunilla von Nandelstadh-Nordlund som är textilhantverkare, Inger Nygård som jobbar på Skärgårdssmaks kontor, Ilse Berg, textilhantverkare och Gunilla Bauer-Björklund koordinatör och utställningsansvarig för Skärgårdssmak.

– Mässan pågår i fyra dagar och vi brukar vara med, men under några år tappade mässan i kvalitet, det blev för mycket krimskrams helt enkelt.

– Då tog vi paus några år men för några år sedan blev det bättre och vi började åka

dit igen, säger Marika Sundqvist.

Nöjda med försäljning

I mässan deltog konsthantverkare från Stockholms skärgård, Åland och sydvästra Finland. I mässan deltog förutom Ilse Berg och Gunilla

von Nandelstadh-Nordlund från Åland, Maria Broander, Stefan Helleberg, Ernst Heisenberger och Christel Edin-Larsson från den svenska sidan.

– Hantverkarna var nöjda både med försäljningen under mässan och marknadsföring-

Bäst. Så här såg den ut, Skärgårdssmaks monter som vann Sollentunamässans pris som bästa monter. Foto: PRIVAT

en som den gav, säger Marika Sundqvist som tycker sig ha märkt en skillnad i mässbesökarnas inställning mot tidigare år.

– På alla hantverksmässor vi har varit på har det varit bra efterfrågan och många som köpt av våra produkter. Folk är inte lika priskänsliga längre och man hör inte lika ofta som förut att något är för dyrt. Det får kosta lite mer nuförtiden, folk inser att det är kvalitet det köper.

Projektet Skärgårdssmak drogs igång i november 1996 och verkar i hela övärlden från skärgården inom Stockholms län, Södermanlands län och Uppsala län i Sverige via Åland till skärgården inom Egentliga Finland och Västra Nyland i Finland.

Skärgårdssmak drivs till och med den 31.12.2006 som ett projekt med tre finansiärer: EU via Interreg IIIA, nationella myndigheter och instanser i Stockholm, på Åland och i sydvästra Finland samt privata finansiärer, bl.a. medlemsavgifter. Våren 2005 har Skärgårdssmak totalt 118 deltagare – 41 krogar, 33 hantverkare, 26 livsmedels- och råvaruproducenter och 18 butiker.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

OBS! Det händer

ONSDAG 20.12

BIO

■ ■ Bio Savoy kl 19.30.
"Eragon". F-11. Filmen fick fyra stjärnor av Nyans recensent.

MUSIK

■ ■ Kökar kyrka kl 19.30.
"De vackraste julsångerna".

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben

kl 22.00. Dj Tony.

■ ■ Parks bar kl 22.30.
Blandad musik från baren.

TV

■ ■ FST5 kl 20.20. Livsåskådningsprogrammet Salt med åländska programledaren Maria Sundblom. Kvällens program beskrivs så här: Han smakar astridlindgrensk sockerdricka. Han doftar mera

människa än man. Han tror på människans godhet men kan jag tro på honom? Eller är det just sådana som han som fullföljer Kristi uppmaning att bli som ett barn? Ett Salt för hjärtat i juletid. Osannolik och unik. För bra för att vara sann. Simon Häger heter han.

TORSDAG 21.12

BINGO

■ ■ PAF Casino kl 19.00.
IFK bingo.

BIO

■ ■ Bio Savoy kl 19.30.
"Eragon". F-11. Filmen fick fyra stjärnor av Nyans recensent.

BOKLÄSNING

■ ■ Sunds bibliotek kl 18-19.00. "Sundskarar både hemma och borta". Borghill Lindholm med flera berättar om boken.

MUSIK

■ ■ S:t Görans kyrka kl 19.00. Julkonsert med Nikolo Kotzev, violin.
■ ■ Föglö kyrka kl 19.00.
"De vackraste julsångerna".

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Bar dj.
■ ■ Parks bar kl 22.30.
Blandad musik från baren.

Vi tar juledigt på Nya Åland
fredag 22.12 kl. 13.00

Nästa vecka utkommer vi
onsdag - fredag

Vi önskar alla våra läsare

Julkonsert

NIKOLO KOTZEV - violin

21/12 Mariehamns kyrka kl 19.00

22/12 Kökar kyrka kl 20.00

Programblad säljes 10€

KOM, LYSSNA OCH NJUT!

100 ord

från din förening

redaktion@nyan.aland.fi

AMNESTY INTERNATIONAL

■ Amnesty på Åland har än en gång glädjen att samarbeta med Johanna Grüssner och hennes vänner som ger en nyårskonsert i Sankt Görans kyrka, onsdagen den 27 december kl 19.00. Programbladet kostar 10 euro och säljs vid ingången.

Hela intäkten går till Amnesty på Åland som deltar i arbetet med att informera om mänskliga rättigheter och att hjälpa människor som fångas på grund av sina åsikter. Årets konsert ägnas minnet av Anna Politkovskaja och Elena Er-senojeva som representerar alla offer för åsiktsförtrycket i världen.

Amnestys ordförande Minna-Lotta Blomqvist välkomnar alla som vill hjälpa till och amnestytgruppen träffas i Mariehamns bibliotek den andra tisdagen i månaden, kl 18.00.

Kom ihåg

■ ■ Godby Rotaryklubb: Möte torsdag 21.12 kl 17.30 på restaurang Wirrans Thai House i Godby. Program: Christer Johansson informerar om Norra Ålands Industrihus.

■ ■ Obunden samling: Studerandeträff öppen för alla anordnas onsdag 27.12 kl 19.00 på Indigo.

■ ■ Ålands fåravelsförening: Konsulenten kompedig 20.12.06-2.1.07. God Jul och Gott Nytt År.

Julen inunder

■ **Nostalgin** slår gärna klor-na i oss kring jul. Det gäller ofta julgransprydnaderna. Den neonblåa ängel som dansar förföriskt likt Pamela Anderson om man sätter i batterier och som skickades hit av en lika smakbefriad som blåhårig moster i USA blir varje år kvar i sin ask till förmån för en sned pipren-sarängel gjord i första klass, vars vingar varje år måste repareras med Sinitarra. Det gäller förstås Karl Bertil, isbollar i låret och betyget man dyrt och heligt lovar höja på vårterminen. Men främst gäller det maten....

När flyttlasset gick 1992 hann jag rafs-a åt mig min mammas enda exemplar av Hemmets journals Julkok-bok, anno 1974. Det är ett tunt häfte om 25 kolesterol-tyngda sidor - även bokstav-ligt talat då över 30 julars julskinsinfettade fingrars bläddrande har gett sidorna en vacker glans. I den står mycket praktiskt och tradi-tionsenligt och det är där det skär sig. Det är nämligen inte lätt

Egan Söderholm, bördig från Åland, kåserar från sin hem-stad Rockingham på austra-liensiska västkusten.

att laga riktig julmat i Aus-tralien. Ett autentisk julbord här nere har många gånger varit en prövning. Man får plocka ihop från många håll. Jag har svartbrödsreceptet på ett vykort från Jan Karls-gården, men poststämpeln har smetat lite så man får gissa sig fram. Julskinkan måste beställas ”pickled” har jag till slut lärt mig, för här är all skinka rökt. Ät-tika finns bara på apotek. Hemmets Journal talar om handvevade köttkvarnar, fjälster och salpeter. Man-nen vid disken i Rockingham slår ut med händerna och ser

frågande ut; ”får det inte lov att vara lite plumpudding i alla fall?” Nä tack. En litet andningshål finns i och med Svenska Klubben. Varje Första advent har dom julmarknad och när dom slår upp portarna har jag redan hängt på handtaget en halvtimme. Fru **Paulsson** bakar nämligen bara ett visst antal toscatårter varje år och dem är det strid om. Några försigkomna svenskar har börjat röra ihop rödbetssal-lad som de säljer vid entrén. Här finns även hemslojd, ryamattor och glöggkryddor. Solrynkiga folkdräktsklädda kvinnor i 80-årsåldern som utvandrade efter kriget vill gärna prata om hur det var förr. Svenska klubben har många gånger varit en räd-dare i nöden.

Jag vet inte hur väl tradi-tionen för julmatvaror stått sig på Åland. Går det att få skinka som inte är fullpum-pad med vatten? Finns jul-stjärnor i papper som förr? Firas julen ännu till minne av Jesu födelse? I Australien har dom nånting som kallas; ”Christ-mas in July” och det är en fullständig hädelse. Just som man skrapat stearinet från bordsduken så är det dags igen. Mitt i året - i slutet på juni, tar köpmännen fram allt tingeltangel och Bing

Crosby dånar åter ut över förvirrade konsumenter. Officiellt heter det att ”vi vill ge folk en mer autentisk julkänsla” - då det är som kallast i juli. Det blir det ju precis som hemma för er! - Rockingham består till största delen av briter. Men till och med de mest inbitna av konsumenter har protesterat att detta börjar blir för löjligt och köpmän-nens girighet alltför uppen-bar.

Och inte kommer tomten på slutet heller. Fast det skulle han kanske mått bättre av. Jul i decem-ber och 40 grader tår på tomtefar. I Rockingham finns en korpulent kille i 60-års-åldern som har stort vitt skägg. Varje jul får han sitta i köpcentrat under en enorm plastgran i full tomteregalia och lyssna på andäktiga barn alltmedan 3-4 fläktar håller honom någorlunda sval. Han hade nog i sitt stilla sinne gärna firat jul 6 månader senare, då kostymen inte hotade smälta fast i skinnet och skägget sugas in i fläkten.

Idag har jag i alla fall stekt 186 köttbullar som jag sedan fryst in, och i morgon skall jag ta fram svartbröds-vykortet. Skall det verkligen vara lingonsylt i degen?

Nyans sudoku

Lösning på sidan 20

2				9	4			1
	5	8	6					
	4					7	5	6
	9			6			1	
4		6			1		8	
		5		3	2		9	
6	1			4				
8	7					3	2	4
5		4		8	3			9

Sudoku MB0077 © Bulls

www.nyan.ax

Vi önskar alla våra kunder en riktigt

God Jul & Gott Nytt År

GOTTBY
MATT & TAPET
Tel/fax 32 532.

God Jul & Gott Nytt År

MATTSSONS SVETS Kb

VESTANSUNDA

önskas våra kunder och affärsbekanta

Vi håller stängt 27-31.12

Vi önskar våra kunder en riktigt

God Jul & Gott Nytt År!

Istället för julkort gör vi en inbetalning till Ålands sjöräddningssällskap.

Lindén
Byggkonsult

Vi vill önska våra kunder och samarbetspartners

God Jul och Gott Nytt År!

genom en inbetalning till Röda Korset

UOTILA & MATTSSON
JURIDISK EKONOMISK BYRÅ

Nygatan 7B, FIN-22100 MARIEHAMN
Tel 018-13 366, fax 13 455 www.uotilamattsson.fi

Vi vill önska alla våra kunder och affärsbekanta

God Jul & Gott Nytt År!

genom en inbetalning till Ålands Barnfond.

FÖRETAGSBYRÅN

Vi önskar kunder och leverantörer

God Jul & Gott Nytt År

Bröderna **Björkmans**
PLÅTSLAGERI
Tel. 17 503

Vi önskar alla våra kunder

God Jul & Gott Nytt År

Café **INDUS**
Gamla Godbyv. Tel 21 865

Vi önskar alla kunder och samarbetspartners

God Jul & Gott Nytt År

genom en inbetalning till Röda Korsets katastroffond

GODBY APOTEK

God Jul & Gott Nytt År

till alla mina kunder och samarbetspartners

Innehavare: **Bjarne Jansson**
F:ma HOLGER KARLSSON
Tel. 0457 0229 620

Vi önskar alla våra kunder

God Jul & Gott Nytt År

SOS SERVICE

Vi önskar alla våra kunder och samarbetspartners

God Jul & Gott Nytt År

genom en inbetalning till Rädda Barnen

Mariehamns stad
Tekniska verken

Vi tackar våra kunder och samarbetspartners för förtroendet under det gångna året och önskar alla

God Jul & Gott Nytt År!

SAMTRANS
Vikingagränd 2, tel. 24 111

Vi önskar alla våra kunder och samarbetspartners

God Jul & Gott Nytt År

genom en inbetalning till Ålands Barnfond

BUDBILS SERVICE
Tel 27 590

Vi önskar alla våra kunder och affärsbekanta

God Jul och Gott Nytt År!

med en inbetalning till Demensföreningen

- På väg(en) sedan 1925 -
Ståhlmans Taxi
Tel. 32 000

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

”Ja, visst kan det tänkas en bättre värld, men det är denna som finns. ARTUR LUNDQVIST

Det många vill blunda för

Litteratur

I Sverige har man i ganska allmänna ordalag redan länge medgett att landet under andra världskriget bedrev en eftergiftspolitik gentemot Nazityskland men det dröjde ända in på 1990-talet innan någon i detalj och med namns nämnande försökte sig på en kritisk analys av vad som hade hänt.

Det var Maria-Pia Boëthius som i boken ”Heder och samvete – Sverige och andra världskriget” kom med en svidande vidräkning med landets roll under kriget. Denna pamflett var emellertid behäftad med en del sakfel och kunde därmed ganska lätt avfärdas.

Gratulerade Hitler

Ett alldeles nytt bidrag är Staffan Thorsells bok ”Mein lieber Reichskanzler! Sveriges kontakter med Hitlers rikskansli”. Titeln kommer från det brev som Gustav V bakom ryggen på regeringen skickade till Hitler 1942 och gratulerade honom för framgångarna på östfronten.

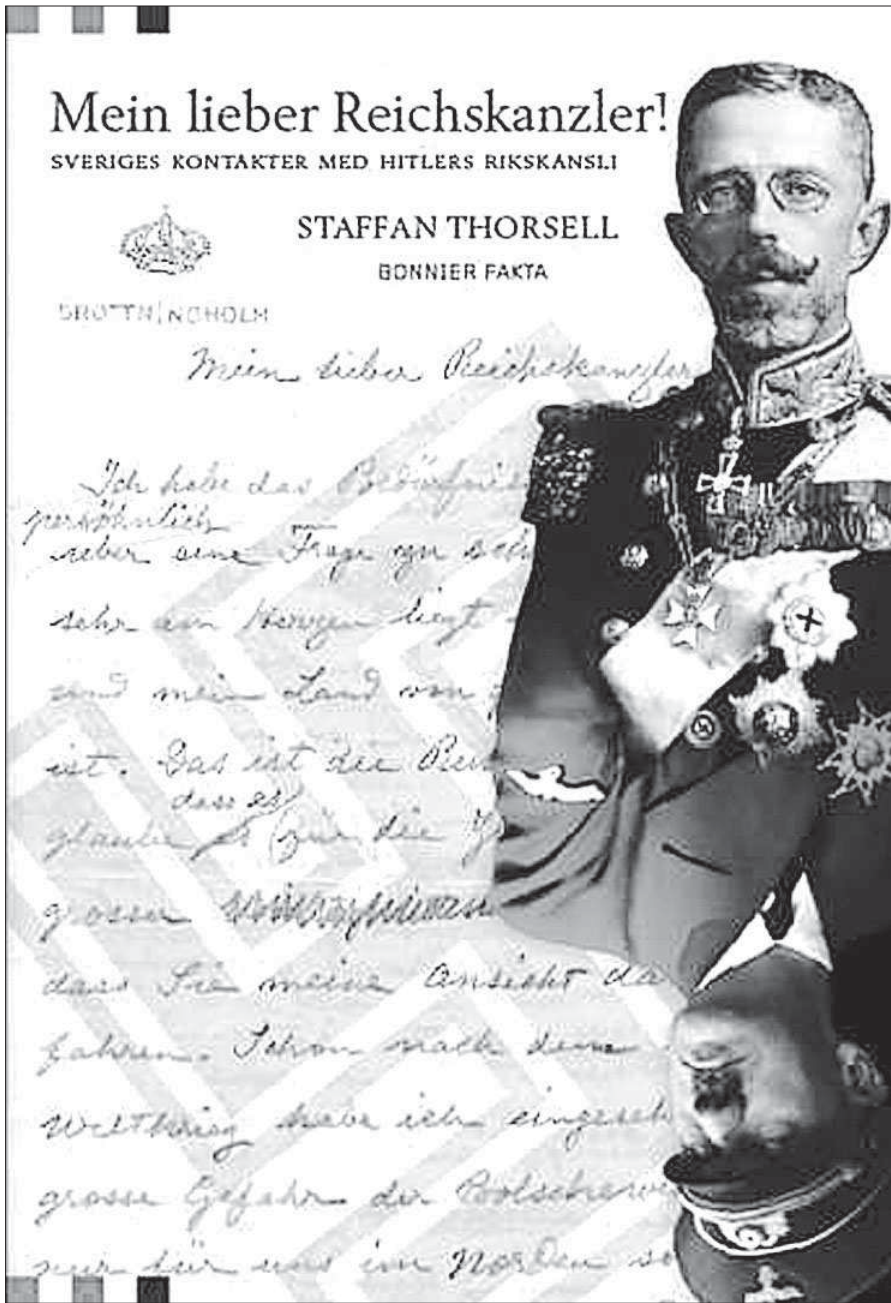
Thorsell är också journalist, bland annat har han varit chefredaktör på Expressen, och han skriver journalistiskt i den meningen att texten aldrig blir snustorr. Däremot kan man inte enligt min mening anklaga honom för att dra förhastat journalistiska slutsatser. Han har bedrivit omfattande källstudier och han förefaller att ha torrt på fötterna i sina slutsatser.

Rätt mycket uppehåller han sig vid kungahusets agerande. Här är det helt klart att Gustav V var tyskvänlig och att hans sonson, arvprinsen Gustav Adolf via sin tyska gemål Sibylla också var det. Däremot var kronprinsen, den blivande Gustav VI Adolf, enligt de tyska spionkällorna en opålitlig demokrat. Också där låg en kvinna bakom, kronprinsens andra gemål Louise var nämligen klart engelskvänlig och hon talade klarspråk till och med till höga tyska dignitärer.

Iskall egoism”

En konstitutionellt betydligt viktigare aktör var naturligtvis utrikesministern Christian Günter. Han är på sätt och

Ny bok
Staffan Thorsell:
”Mein lieber Reichskanzler!
Sveriges kontakter med Hitlers rikskansli. Bonnier Fakta. 2006, 379 s.

Tyska kontakter. Staffan Thorsell kartlägger i sin bok det svenska kungahusets tyskvanlighet under andra världskriget. Titeln ”Mein lieber Reichskanzler...” är hämtad ur ett brev från Gustav V till Adolf Hitler.

vis en gåtfull gestalt men klart är att hans grundinställning var tyskvänlig. Han hörde nog till dem som anpassade Sveriges politik till ett kommande tyskt herravälde i Europa. Efteråt har han själv sagt att Sverige förde ”den iskalla egoismens politik”.

En som i grunden däremot hoppades

på de allierades seger var statsminister Per Albin Hansson. Men också han förde länge en ytterst försiktig eftergiftspolitik, som i efterhand naturligtvis kan kritiseras. Bland annat såg han gärna att frispråkiga journalister och intellektuella hölls på mattan och här var metoderna inte alla gånger rumsrena.

Det fria ordet kunde man emellertid inte helt stoppa. Den främsta kritikern av nazisystemet var Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning och dess chefredaktör Torgny Segerstedt och enligt de källor som Thorsell anlitat skummade Hitler av raseri över ”den svenska judepressen”.

I spatsergången

Länge kunde emellertid Hitler och hans propagandaminister Goebbels vara lugna. Sverige höll sig snällt i spatsergången och tyskvänligheten var allmänt utbredd speciellt bland så kallat bättre folk. Den uppburne upptäcktsresanden Sven Hedin betraktade sig åtminstone själv som nära vän till Hitler och besökte honom ofta i det tyska rikskansliet för personliga samtal. Sveriges överbefälhavare under hela kriget, Olof Thörnell, var klart tyskvänlig och lär i ett sent skede av kriget ha fällt tårar över det kommande tyska nederlaget.

Sveriges dåvarande ärkebiskop Erling Eidem fick i ett tidigt skede från helt tillförlitliga källor kunskap om den tyska judeutrotningen. Men han valde att tiga. Också Utrikesdepartementet fick motsvarande information men också här valde man att tiga.

Thorsell skriver: ”Efter kriget ändrade UD bara motsträvigt hållning och berättade vad man fått veta”.

Det brukar ibland sägas att det är alltför lätt att i efterhand moralisera. Slutresultatet blev ju gott, säger man. Sverige lyckades hålla sig utanför kriget och det var i slutändan till fördel för hela Norden.

Hälsotecken

Så är det naturligtvis men ändå är det nog ett hälsotecken att man så förbehållslöst som i Staffan Thorsells bok gör upp med sitt förflutna. Hans högtintressanta bok hjälper oss att förstå den ”kamp om historien” som ständigt pågår. De maktavande skymmer gärna undan sådant som inte är opportunt för tillfället.

Sverige hör definitivt inte till de största syndarna i detta avseende, tvärtom. Ändå är det anmärkningsvärt att det dröjt så länge innan man på allvar börjat analysera de mörka sidorna av sitt förflutna.

STEN-ERIK ABRAHAMSSON

Skrå ger en konsert i

Önningebymuseet i mellandagarna, närmare bestämt onsdagen den 27 december kl.19.00.

– Vi väntar rusning så det är skäl att göra förköp. **Elsbeth och Rainer Jansson** på firma Ehns har tagit hand om förköpet, meddelar **Kjell Ekström** i Önningeby hembygdsförening som arrangerar konserten.

Konserten blir något av ett genrep för gruppens kommande skivinspelning. Skrå vann musiktävlingen musik.ax som Nordens institut arrangerade och priset innefattade bland annat en studioinspelning i Danmark. □

Visor för barn och hela familjen

finns med på en nyutkommen skiva av **Sven Sid**. Skådespelaren och regissören Sid, som under en lång karriär arbetat mycket med musikal och musikteater för barn, har på samma cd samlat en lång rad tidigare inspelningar, den äldsta från år 1983, den nyaste från år 2000. ”Elfensten och mera Sven” har han kallat skivan där en lång rad av hans egna kompositioner till kända visförfattares texter finns med. ”Elfensten” är **Britt G. Hallqvists** bekanta text.

Noteras kan ur åländska synvinkel att **Nacke Johansson** och **Jack Mattsson** står för många av arrangemangen och att de dessutom i flera fall medverkar även som musiker. Skivan har getts ut av Yle/RadioVega (FSRCD17).

Just nu är Sven Sid aktuell som regissör för Svenska Teaterns musikalsatsning ”Soud of Music” som får sin premiär i januari. □

Tonsättaren Leif Segerstams

140:e symfoni ”Notating Randomities” har uruppförts av den slovakiska radions symfoniorkester. Konserten ordnades i Bratislava och Segerstam dirigerade orkestern själv, skriver FNB.

Konserten, som sändes direkt i radion, inleddes med Sibelius tredje symfoni, som fick sin slovakiska urpremiär. Symfonin följdes av Sibelius tondikt ”Luonnotar” (Naturens dotter). Solot sjöngs av sopranen **Riikka Hakola**. Hennes tolkning tillsammans med orkestern lockade fram spontana bravo-rop ur publiken.

Efter Sibelius Finlandia som avslutade konserten belönades orkestern och dirigenten med stående ovationer. □

Fotografen Matias Klums

föreläsning på Åland i samband med fotoklubben Obscuras jubileum tidigare i höst uppmärksammas i den svenska tidskriften Monitor i en artikel skriven av **Tomas Thornefjell**. Tidskriften finns inte till salu på Åland men finns på nätet. □

Klara Röster i fräsch repertoar

Konsert

Prick klockan 19 ljuder en trumpetfanfar bakom i kyrkan. Några vänder på huvudet för att se vad som sker. **Åke Hillar** spelar tre-fyra minuter modernt intressant – antagligen egen produktion. Sen hörs flera röster från olika håll i kyrkan. Alla närmar sig centrum i kyrkan – sjungande en Piaa cantiones-melodi – och samlas till sist i en ring, åtta svart-rödklädda sångare.

När sista tonen av änglarnas förkunnelse om födelsens klingat ut, öppnar sig cirkeln och ännu en ålderdomlig, denna gång flerstämmig melodi, på latin når oss. ”Salve Pu-erule” klingar rent och klart.

Berättar om julen

Vilken kontrast när mäktiga basen **Björn Blomqvist** tar över med ”Giv mig ej glans”. Det är skönt att höra hans djupa röst och än skönare att känna hur han verkligen berättar om julen med psal-

Julkonsert

Den heliga natten, i Jomala kyrka söndagen den 17 december Flera Röster Björn Blomqvist, sång Åke Hillar, trumpet Kaj-Gustav Sandholm, orgel och piano

mens välbekanta ord. Kanske operarollerna gett ett gott grundlag för tolkningsförmågan. Schuberts ”Ave Maria” är övergången till ytterligare två ”Ave Maria”.

Flera Röster framför först Gustav Holsts och sedan Alice Tegnér sättning till samma text. Båda versionerna är givande lyssning. Verken är oslitna, och spännande är det att höra Holst, mest känd för sitt orkesterverk Planeterna, och Tegnér, som kopplas till otaliga barnsångsklassiker, i utmärkta körkompositioner. Vad gärna jag skulle höra den mörka och de ljusa stämmorna tillsammans!

Ensemblen tar sig an tre engelskspråkiga carols. Ny-

gards ”Carol of the Bells” är inga lätta klockor vare sig för damerna eller publiken.

Säkerligen ett verk som känns fint ännu efter många genomlyssningar. Den vänligt melodiska, gungande ”Candlelight Carol” satt fint som kontrast, och ännu en komposition av Holst: ”In the Bleak Midwinter” hade en oerhört suggestiv inledning.

Tid för Åke Hillar att framföra Tommaso Albinonis trumpetkonsert. Hillar verkar i år spela på de flesta julkonserterna. För mig var verket en gammal bekant sedan Cantilenas konsert i Finström, och jag kan säga att samarbetet mellan herrar Hillar och Sandholm utvecklats.

Ortodoxt

En annan klangvärld öppnar sig när Flera Röster ljuder bakom i kyrkan.

Finska 1700-tals sången ”Joululaulu” med ortodox prägel satt fint efter Bach. En skön komposition. Körens

flerstämmighet möttes i unisona frasslut. Njutbart!

Under resten av kvällen fick vi sedan höra lite mera kända julsånger såsom ”Härlig är jorden, Max Regers ”Marias vaggsång”, körens bravurnummer ”Stilla Natt” i Rutters ”flerköriga” arrangemang, När det lider mot jul.

Jomala kyrka är lite väl stor för att kontakten skall fungera 100 procent mellan en trio bakom i kyrkan och resten av kören framme i kyrkan.

Ekoeffekten blev fin, men det var uppenbart svårt för trion att höra pianot.

Förutom julsångerna sjöng kören också Pablo Casals (mest känd som cellist) fina komposition ”Nigra Sum” – fast jag är svart är jag vacker, ni Jerusalems döttrar, med text ur Höga visan. Rent och vackert, men i mitt tycke lite snabbt. Också i inledande ”Nunc Angelorum” och i Hols ”Ave Maria” hade ensemblen valt tempi något i överkanten. Kanske för att få fraserna att hänga ihop, kanske en smaksak eller också bara adrenalinet som oftast

ger en liten extra skjuts i konsertsituationer.

Klassiker får liv

Som final får jag min önskan uppfyllt! Basrösten inleder ”O helga natt” och de klara kvinnorösterna kommer med i omkvädet. En fin och trovärdig version, där Björn sjunger utantill och ännu en klassiker får nytt liv.

En vilsam, lite annorlunda julkonsert, utan prat, men med projicerade bilder, inspirerade av julnattens under på väggen, avtackas med långa applåder. Som extranummer får vi höra Blomqvist i en inlevelsefull och mäktigt version av Advent (ni vet årones konung...), där Sandholm lite grovhugget försöker få lite väl mycket ur pianot, samt Flera Röster med ”Candlelight carol”. Flera Röster visar igen att det är en ambitiös och samsjungen skara, fast på långa toner kan man urskilja en kännsapak Sara.

Årets första julrim ger mig anledning att önska er alla en God jul!

LENA SVARTSTRÖM

MCA installerar eluppvärmda parabolantennor vilket medför avbrott i utsändningarna.

Två dagars avbrott i MCA:s kanaler

■ Mariehamns centralantenn, MCA, installerar eluppvärmda parabolantennor i slutet på veckan. Det medför avbrott i utsändningarna i kabelnätet på torsdag och fredag klockan 8-16.

I det analoga basutbudet, som alltså kan ses utan digitalbox, berörs SVT1, SVT2, TV3, Discovery Channel, Animal Planet, MTV, CNN, Eurosport, TCM/ Cartoon Network. Under arbetets gång förekommer också störningar på övriga analoga kanaler ARD och franska TV5.

I det digitala basutbudet berörs TV4, TV3, YLE1, YLE2, YLE24, YLE Tema, MTV3, Nelonen och BBC World och dessutom tilläggskanalerna Toon Disney/Disney Channel, NASN och hela utbudet från Canal+. Störningar kan också förekomma på övriga digitala tv-kanaler.

Installationen av eluppvärmda parabolantennor ingår i MCA:s strävan att minimera störningar i mottagningen och återutsändningen av tv-program i kabelnätet, skriver bolaget i ett pressmeddelande.

Ytterligare två eluppvärmda parabolantennor installeras i början av nästa år. (uw)

Julsånger i Lumparland

■ Cirka 60 personer deltog då man på söndagskvällen sjöng de vackraste julsångerna i Lumparlands kyrka.

Karl-Göran Karlsson deltog med solosång. Ådåm Kiss spelade och kyrkoherde Benny Andersson stod för ordet. (ab)

■ foglo.ax blir från och med den första januari 2007 nytt domännamn för Föglö kommun, istället för det nuvarande foglo.aland.fi som används i e-post och internetadresser. Dataansvarige Benny Mattsson får i uppdrag att verkställa behövliga åtgärder innan nyår.

Nyan rättar

■ I en notis i måndagens tidning stod det felaktigt att Kumlinge jaktförening skulle få börja jaga på Enklinge. Vad som däremot är sant, är att kommunstyrelsen i Kumlinge har förordat miljöprövnings-tillstånd för en skjutbana på Enklinge. Det är Kumlinge jaktförening som ansökt om tillståndet och som skall administrera banan.

■ Obunden samlings möte med unga studerande hålls onsdagen den 27 december, kl 19.00. I partiets pressmeddelande hade onsdagen nästa vecka fått fel datum.

Socialchefen i Jomala om underhållsreglerna:

Bra med kortare avtal

Hur mycket? Det finns inga klara regler för hur underhållet för den förälder som inte bor med sitt barn ska räknas ut, något som har lett till att summorna blir olika beroende på vilken kommun man bor i. Justitieministeriet har gjort ett försök att reda ut begreppen. Bilden är arrangerad. Foto: STEFAN ÖHBERG

– Jag kan nog tycka, om det handlar om föräldrar med små barn, att underhållsavtal som sträcker sig ända fram tills barnet fyller 18 år inte är riktigt bra. Livet kan ju förändras, och gör det för de allra flesta.

Det säger Kerstin Borenius, socialchef i Jomala, med mångårig erfarenhet av att bistå föräldrar som separerat och som ska komma överens om vilket underhåll den förälder ska betala som inte har barnet boende hos sig.

Nya Åland har i två artiklar skrivit om underhållsbidraget för barn ur olika synvinklar, bland annat om svårigheten för boendeföräldern att få ut mera i underhåll när den andra föräldern fått ett bättre betalt jobb efter att underhållsavtalet undertecknades,

Kerstin Borenius, socialchef i Jomala.

och om stadspolitikern Carl-Johan Wikström som hävdar att många pappor betalar så mycket i underhåll att de blir deprimerade och att deras ekonomi knäcks.

Hans förslag var att underhållsavtalen skrivs för kortare tid, ett eller två år, och att det sedan utvärderas både med tanke på umgänge och ekonomiska förutsättningar. Önskemål har kommit om att tidningen ska titta närmare på ämnet.

Har kortare avtal

I Jomala förekommer det att man skriver också kortare underhållsavtal.

– I dag har vi ett antal avtal som löper på ett eller två år. Jag kan inte säga att det blivit vanligare, men det förekommer.

Underhållsavtal är inte alltid lätta att skriva. Det bygger på att föräldrarna ska vara överens – båda ska ju skriva under avtalet – och det enda som socialnämnden kan bedöma är om summan är skälig

eller inte. Svårigheten är att det inte finns något vedertaget sätt att räkna ut underhålllets storlek, säger Kerstin Borenius.

Vill ändra

Hon berättar att när föräldrar kommer till henne för underhållsdiskussioner så väntar de sig ett besked om hur hög eller låg summan ska vara. Det svaret kan hon inte ge.

– Justitieministeriet har slagit fast vissa grunder, men de finns inte i någon lag och kan användas enbart som rekommendationer. Under senare år har jag börjat använda utkomststödet som grund och sedan bygga på med de faktiska utgifter som var och en har. Utkomststödet är visserligen inget man förutsätts leva på år efter år – grunddelen är ju väldigt låg – men det ger i

alla fall en fingervisning.

Enligt Kerstin Borenius förekommer det att föräldrar vill ändra summan både uppåt och neråt.

– Den som betalar vill oftast ha ner summan och den som tar emot pengarna vill ofta ha upp underhållet på barnets vägnar. Men något nytt avtal går inte att skriva om inte båda föräldrarna är överens. Då återstår det bara att gå till tingsrätten.

Vid socialkansliet i Mariehamn upplyser man om att de underhållsbidrag som endera föräldern betalar i dag varierar mellan 0 och drygt 500 euro per månad. Det har visat sig att den summa som fastställs ofta landar på cirka 10 procent av bruttolönen för ett barn.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Så mycket "kostar" ett barn

Lagen om underhållsbidrag är så vagt skriven att det i praktiken lett till att kommunerna beräknar storleken på underhållet på olika sätt.

Så ska det inte vara, tycker justitieministeriet.

Åland har ingen egen behörighet på det här området utan rikets lag gäller. Också på Åland har samma fenomen uppstått som i resten av landet – att kommunernas olika sätt att räkna leder till att bostads-orten i praktiken har avgjort underhålllets storlek.

Därför gav justitieministeriet ut en del anvisningar om

storleken på underhållsbidraget tidigare i år. Anvisningarna har inte stöd i lagen och är alltså enbart rekommendationer.

Barnets behov

Så här ser anvisningarna ut för barnets del:

■ Utgångspunkten är barnets behov av underhåll och vardera föräldrarnas förmåga att betala.

■ Allmänna kostnader för barnet baserar sig på den genomsnittliga grundkonsumtionen för barn i Finland enligt gjorda konsumentundersökningar.

■ Allmänna kostnader för

barn under skolåldern är 250 euro, för barn i åldern 7-12 år 290 euro och för barn i åldern 13-17 år 390 euro per månad.

■ Utöver detta ska barnets boendekostnader hos den ena föräldern beaktas, liksom barnets dagvårdsavgifter, utbildningskostnader, kostnader för hobbies och dylikt, till faktiska eller skäliga belopp. Barnbidrag dras av.

Inkomsten grunden

Föräldrarnas underhållsförmåga bestäms så här:

■ Grunden är inkomsterna eller möjligheten att skaffa inkomster. Också eventuell

förmögenhet räknas in. Utvärderingarna görs från fall till fall.

■ Den betalande föräldern får dra av allmänna levnads-kostnader, det vill säga 500 euro per månad för en ensam-boende och 420 euro för en person som lever i parförhållande.

■ Föräldern får dessutom dra av sina boendekostnader, faktisk eller skälig summa, särskilda hälsovårdskostnader och kostnader för arbetsresor liksom resekostnader föranledda av umgänget med barnet, dock med vissa begränsningar. Räntor och amorteringar på studielån ska också dras av. Om föräldern har även andra underhåll att betala får han eller hon dess-

utom dra av ett skilt belopp. Om barnet vistas mycket med den betalande föräldern kan ett umgängesavdrag göras.

■ Till sist ska en bedömning göras av om underhållet är skäligt. Annars kan det höjas eller sänkas.

Minst 15 procent

■ Om förhållandena förändras, så krävs det att underhållet blir minst 15 procent lägre eller högre för att en ändring ska vara motiverad. Förutsättningen är också att förändringen inte är kortvarig och att den betraktas som skälig av den betalande föräldern.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Lordi. Bandet Lordi, kommer fräsande i sin bil för att hjälpa tomten med julkappsutdelningen. Från vänster: Linus Karlsson, Evita Berndtsson, Edgar Berndtsson och Aaron Simonsen.

På scenen. Medverkar både som pjäsförfattare och skådespelare gör bland andra Fanny Granqvist, Elin Häggblom, Lydia Värnman, Nicole Eker och uppflugen på stegen Anders Gottberg.

På Soltuna: Evita Berndtsson, Elin Häggblom, Rebecca Simonsen, Fanny Granqvist och Anders Gottberg äter julbord på Soltuna.

Tomte söker fru i Geta

– Kan jag få bli din fru? Frågan kommer i en slutscen när barnen i Geta skola repeterar inför onsdagens julfestfirande.

Pjäsen, som de skrivit helt själva, är aktuell. "Tomte söker fru" heter den och förebilderna finns förstås i en aktuell tv-serie.

Just nu rustas det till skoljulfester lite var stans runt om på Åland. Mycket görs av eleverna själva som visar att det finns både idéer och förmåga till förverkligande om de själva kommer till och inte serveras färdigtuggade saker.

I Geta skola har julfesten med åren utvecklats till en verklig uppvisning i pjässkrivande och skådespeleri. Sketcher och små teaterstycken avlöser varandra på scenen. Problemet är snarast att förhindra att programmet sväller ut för mycket. Eftersom man är bara 25 elever i hela skolan blir det ibland också lite snärjigt att hinna mellan framträdandena. De flesta har flera olika uppgifter och det är mycket spring i kulisserna.

Lärarna hjälper närmast till med regin och en del praktiska saker, men försöker annars hålla sig så mycket som möjligt

bakgrunden. Det här är elevernas egen fest i alla avseenden.

Det kom ett e-postbrev till redaktionen från skolan där man tyckte att det skulle vara värt att uppmärksamma festen som ett slags motvikt till de negativa rubriker som Getas ekonomiska problem skapat. Här finns något som "andas framtidstro och kreativitet", stod det.

Kreativt

Kreativiteten är det åtminstone inget fel på. När eleverna övade på tisdagen var det liv och rörelse. Det som repeterades innehöll massor med fyndiga påhitt.

– Vi kom på det här med "Tomte söker fru" när vi såg "Bonde söker fru på tv", säger **Elin Häggblom** som tillsammans med **Fanny Granqvist** skrivit pjäsen.

Tre olika tomter medverkar i sex scener och alla blir omsvär-

Lärorikt. Att eleverna både får skriva i hop julfestprogrammet och framföra det gör att de lär sig samarbeta, menar Patrik Bergvik som är en av skolans lärare.

made av flickor som inget hellre vill än att bli en tomtemor. De bjuds på lunch, de åker med sin tomte på disco, och så vidare.

– Din parfym doftar gott, men dina pepparkakor var inte goda så jag sticker, säger en av flickorna och lämnar sin tomte.

Lordi till hjälp

Så fort "Tomte söker fru" är avklarad är det dags att repetera "Lordi firar jul".

Får tomte. Ida Jansson har fått sin tomte, Sebastian Engström.

Här har **Edgar Berndtsson** som gillar Lordi varit med och hittat på och han berättar att tomten kallar på Lordi för att få hjälp med klapputdelningen. Gruppen ställer gärna upp, men glömmer sedan klapparna och skriver autografer i stället. Men ingen klagar. Alla är helnöjda med de eftertraktade namnteckningarna.

"Jul på Soltuna" är en annan aktuell pjäs i år som visar vilken central roll restaurangen uppe på berget har i Geta. "Kändis-jul" heter ett annat stycke.

I en julfest är också återseen-

dets glädje viktig och det garanteras i Geta av vissa återkommande nummer, som "Tomtens värsta jul", nu inne på tredje säsongen – "Ronny och Ragge" och "Pilkarna" där man tydligt pratar en hel del kommunekonomi och aktiehandel den här gången.

– Det är eleverna som skapat alla pjäser, säger **Patrik Bergvik**, en av de lärare som var med vid generalrepetitionen på tisdagen.

Han berättar att man håller en temavecka där eleverna arbetar med de texter som skall framföras. Sedan presenteras pjäserna och rollerna fördelas. Han menar att arbetet med

julfestprogrammet också har en viktig social funktion. Eleverna lär sig samarbeta och ta hänsyn till varandra.

– De blir också mera engagerade när det handlar om att framföra sådant som de själva gjort, menar han.

I kväll går ridån upp. Föräldrar, syskon och andra förväntansfulla anförvanter bänkar sig i salen. Ifall någon annan vill sticka sig in går det också så långt utrymmet det medger.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

ANDESLAGET ÅLANDS GRÖNSAKSLAGER

Tel 31 360
eller 36 460

önskar
sina leverantörer

God Jul
och ett
framgångsrikt
Nytt År

Nyårsweekend

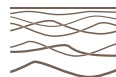
180 € per person

Ankomst på eftermiddagen med kaffebuffé med hembakt, fri tillgång till pool och bastu, 4-rätters supé, dans, fyrverkeri, logi i dubbelrum samt brunch. Varmt välkomna att fira in det nya året vid Norrhavet i dess magiska miljö!

Nyårssupé

73 € per person

4-rätters supé, dans och fyrverkeri.

HAVSVIDDEN

www.havsvidden.com

För bordsbokning ring +358 (0)18 494 08

God Jul & Gott Nytt År

önskar vi våra kunder och samarbetspartners

JULÖPPET:

23/12 stängt
24/12 stängt
25/12 stängt
26/12 stängt
27-29/12 8-17
30.12 stängt
1.1.07 stängt

FLYGFYRENS STÅLLAGER

Jomala, tel. 31 628, fax 31 948

Vi önskar alla våra kunder och leverantörer en
RIKTIGT GOD JUL!

Inre stekav nötkött kg **10,80****Revbensspjäll**färska kg **4,80****Julkorv**4 st kg **8,50****Lutfisk**ca 1 kg kg **6,95****Prinskorv** kg **8,50****Kallrökt forell**i skivor 130 g (22,31/kg) pkt **2,90****Kålrots- morots & potatislåda**400 g (3,97/kg) st **1,59****Edamerost** kg **6,50****Specialfranska**360 g (3,03/kg) st **1,09****Klementiner**Spanien kg **1,09****Jullimpa**500 g (5,00/kg) st **2,50****Karjala & Lapin Kulta**12-pack inkl pant 1,20/st (2,08/lit) st **9,50****Äpplen Golden Delicious**Italien kg **1,59****Förmån med Presidentkaffe**500 g
Utan plussa-kort 3,19/pkt (6,38/kg)
..... (5,00/kg) 2 pkt **5,00****Konfektaskar **350 g
Utan plussa-kort 3,80/ask (10,80/kg)
..... (9,43/kg) 3 askar **9,90****Dessutom stor sortering av:**

konfektaskar, julmust, sillkonserver, gravad fisk,
 färsk fisk, jullådor samt en massa annat
 som hör julen till.

 citylivs
MITT I STA'N

TEL: 12 155 ♦ JULÖPPET:

vardagar 09-18, 21 och 22/12 09-20, 23/12 09-17,
 julafton, juldagen och annandag jul stängt

Petra Westerlund blev Åländsk mästare i mobilfoto

Jorma det första motivet

Gratulerar. Stig Selander från GSM Åland överräcker vinsten i tävlingen och en julkaktus från Nya Åland. Petra Westerlunds bild var bäst bland många goda bidrag.

Hon tog den bästa bilden med sin mobiltelefonkamera i Nya Ålands tävling och vann en Nokia N73.

Första motivet med nya kameramobilen blev grisen Jorma, döpt efter Nokias förra koncernchef Jorma Ollila.

För **Petra Westerlund** i Jomala Kungsö blev det en bra början på julveckan. I måndags fick hon beskedet från Nya Åland att juryn utsett hennes bild på sin man Ove stöttande Säl-skärs fyr, som den bästa bilden av totalt cirka 300 bidrag i tävlingen ÅM i mobilfoto.

– Nu är Ove lite avundsjuk när jag får en så här fin kameramobil, säger hon när Nya Åland uppvaktar med blommor och **Stig Selander** från GSM Åland överräcker vinsten.

Missstänkt bra

Bilden på sin man tog hon i

början av augusti när de körde Åland runt med sin båt.

– Jag ville ta en bild på Säl-skärs fyr ur ett grodperspektiv, så kom jag på att Ove kunde stå och låtsas stötta fyren. På andra försöket lyckades det, berättar Petra.

Bilden blev så bra att tävlingsjuryn först misstänkte att den kunde ha manipulerats.

– Det sa jag också när jag skickade in bilden, att nu tror det att jag "Photo-shop:at" den. Det var ett så klart och fint väder den dagen, därför blev bilden så bra.

Första barnet

Petra Westerlund har från och till sysslat med foto, men det tycks finnas i generna eftersom hennes syster är flitig amatörfotograf.

Efter denna fina början på veckan väntar Petra på ett ännu finare slut och en ännu finare present. Hon skall nämligen vilken dag som helst föda

Vacker, jag? Jovisst blev galten Jorma ett vackert premiärmotiv för Petra Westerlund med sin tävlingsvinst, en Nokia N73. Jorma är gårdens prydnad, tycker hon.

sitt och Oves första barn.

– Det blir den finaste julklappen.

Och då får hon ett nytt motiv att knäppa bilder på med sin nya kameramobil och vanliga kamera.

– Nu har det blivit mest att fotografera våra djur, två hundar, katten och så Jorma.

Och Jorma, det är alltså familjens galt i 300-kilosklassen som bor i en egen koja en bit från huset. Dit skyndar sig Petra med nya kameramobilen i högsta hugg. Med sig har hon komposthinken med lite mellanmål.

– Jorma, Jooorma. Kom får du lite godis.

Och när Jorma dyker upp runt hörnet på en liten bod blir besökarna med öppna munnar. Det var en rackare till julgris, stor som en Islandshäst.

– Men han skall inte slaktas till jul, han bor hos oss för att få leva så länge han vill. Jag brukar kalla honom för vår gårdsprydnad.

Och medan Jorma ljudligt slafsar i sig mellanmålet sätter sig Petra bredvid och poserar för Nyans fotograf.

Foto var temat.

ULF WEMAN

ulf.weman@nyan.ax
tfn 528 442

Foto: STEFAN ÖHBERG

stefan.ohberg@nyan.ax
tfn 528 469

NÖJESNYTT

Välkommen till nöjeshuset med stans bästa publik!

I restaurangen
22-24.12 Stängt
25.12 Sunrise
Öppet kl. 18-03.
Förköp din juldags-supé 45 € senast 21.12 före kl. 20.00.
26.12. Stängt

I nattklubben
20-23.12 DJ Tony. Fri entré!!!
24.12 Stängt
25.12 Soundway.
Öppet kl. 21-04.
Förköp 15 €, vid dörren 20 €.
Åldersgräns 20 år!
26.12 Stängt

Biljettförsäljning till juldagen i vår reception
22.12 kl. 21.00-03.00 ❖ 23.12 kl. 21.00-03.00

Hotellet är jultängt
från fredag 22.12 kl. 13.00 till 27.12 kl. 07.00

Vi tillönskar alla vår gäster en God Jul!

Strandgatan 31, 22100 Mariehamn, tel. 24 020, fax 24 384
www.hotellarkipelag.com, info@hotellarkipelag.aland.fi

Julblomman är en varm tanke, gläd dig själv och gläd en vän

Vi önskar alla en riktigt God Jul!

SANDÅSENS
BLOMSTERHÖRNA

Julöppet:
19-23.12 9.00-19.00, 23.12 9.00-18.00, 24.12 9.00-13.00

Askuddsågen 19. Tel. 23 220

... och så dom små klapparna!

69,90 Högtalarset 2.1	9,50 Hörlurar med mikrofon	42,- Hörlurar med mikrofon
39,- Trådlös mus	23,- Webbkamera	15,- Nalle Puh ficklampa

26,90

Pannlampa

14,90

Nyckelring med LED-lampa

Vi önskar alla kunder och samarbetspartners en riktigt God Jul & Gott Nytt År
Lisette, Micke & Bosse

Vi är inte nöjda förrän Du är nöjd...

Storagatan 9. Tfn. 12 629. Extra julöppet, Julafton STÄNGT

Vinnaren och tröstpristagarna

Etta. Ove Westerlund agerar jätten som får Sälkärs fyr på fall.
Foto: PETRA WESTERLUND

■ Perspektivförskjutningen på Sälkärs gav Petra Westerlund segern i ÅM i mobilfoto och det var också den enda gemensamma bilden som juryns tre medlemmar hade på sina respektive tiobäst-listor.

Här visar vi också de nio tröstpristagarna. De tre jurymedlemmarna plockade fram tre

av de nio som återstod på sin egen lista efter att vinnaren var utsedd. Fotograferna till de nio bilder-

na kan komma till Nya Åland på Uppgårdsvägen och hämta sitt tröstpris. Grattis! (uw)

Tufft jobb för juryn Spontanare och oväntat bra bilder med mobiltelefon

En bra idé, bra komposition och humor. Där är tre orsaker till att Petra Westerlunds bild "Jätte välter Sälkärs fyr" vann ÅM i mobilfoto.

– Och så är utförandet så bra att vi tvivlade på att den var äkta, säger Nya Ålands fotograf Stefan Öhberg.

När juryn skall sammanträda för att utse mästARBILDEN i ÅM i mobilfoto saknas en medlem. Men Stig Selander, som först varit i Thailand på semester i två veckor och sedan, när juryn sammanträdde i måndags, var på arbetsresa, har ändå messat in sina tio favoritbilder.

Med de i beräkningen diskuterade Stefan Öhberg och fotoklubben Obscuras ordförande Lena Wilson-Laajali sig fram till vinnarbilden och de nio tröstpristagarna.

Annars otagna

Efter ett par timmars jobb var de klara.

– Vilken variation, jag tycker det är otroligt att folk tar så bra bilder med sina mobiler, utbrister Lena.

Det som slår henne och Stefan är alla de bilder som tagits med mobiltelefonen, men som knappast hade tagits med en vanlig kamera. Kameran har man oftast inte med sig, och när den tas fram är det för speciella situationer.

Kul jobb. Det var ett svettigt, men kul arbete att ta fram de bästa bilderna i Nya Ålands tävling tillsammans med GSM Åland, ÅM i mobilfoto, tycker Stefan Öhberg och Lena Wilson-Laajali.
Foto: ERKKI SANTAMALA

– Man tar mera detaljer, mera spontant med mobilen verkar det som.

En Ehn i soptunnan

Och Stefan pekar på en av sina favoritbilder i tävlingen, politiker Johan Ehns reklamskylt förpassad i soptunnan.

– Det är någon som råkat passera sopstationen och sett bilden och det lustiga i den. Han tyckte också mycket om bilden av en liten teddybjörn placerad vid en ensilagebal.

– Den har mycket humor och är aktuell med tanke på björnen i Brändö. Den är nyhetsmässig, påpekar pressfotografen.

Ett annat exempel på vad man kan åstadkomma med en

enkel kameramobil är adventsstjärnan som speglar sig.

Men nog skickades det in många dåliga bilder till tävlingen också.

– Alla dessa djurbilder, usch vad tråkigt, utbrister Stefan. Den här med katten som går på en glasskiva tyckte jag ändå var bra.

Men tävlingen blev en succé. Nya Åland återkommer säkert med ÅM i mobilfoto nästa år.

Tills dess kan man skicka in sin bilder till Nyan med MMS till nummer 0457-323 44 44, samma nummer som det vanliga messen.

ULF WEMAN
ulf.weman@nyan.ax
tfn 528 442

KappAhl®
You look great!

Christmaslook

Necessär stor 1095€

Necessär liten 595€

Halsband 795€

Korsett 1995€

Trosa 695€

BH 695€

Trosa 795€

Halsband 795€

Nattlinne 1795€

Flytande tvål 350€

Badpärlor 295€

Välj 3 betala 2

Gäller alla trosor, bh och kalsonger på Dam, Herr och Barn. Vi bjuder på det billigaste. Gäller tom 24 dec. Kan ej kombineras med andra erbjudanden.

You look great

ÖPPET TILL 20
ALLA VARDAGAR

Ring och tipsa! 0457-313 4444

Gott på julbordet!

Nöt inrestek	kg	10,50
Revbensspjäll	kg	4,70
Lutfisk	kg	6,95
Gravad & kallrökt lax		
Chips	pkt	2,90
Prinskorv	kg	8,40
Bomarsundsost	kg	8,90
Jullimpa		
Ålandsbagarn		2,50
Clementiner	kg	1,30

Vi önskar alla våra kunder och leverantörer

God Jul & Gott Nytt År

K **Ljunggrens Kb**
FINBY, SUND. TEL 45 813
Öppet: vard. 9-18, lörd. 9-14

Jubileumsutgåva
Halssmycke i vitt eller gult guld. Begränsad upplaga.

God Jul & Gott Nytt År

Hasses i Sittkoffs
UR & GULD tfn 16 366

2 900€ vitt guld

Skolfartyg till Gotland

Det åländska skolfartyget m/s Michael Sars kommer med största sannolikhet att hyras ut till sjömansutbildningen på Christopher Polhemgymnasiet på Gotland.

Ålands sjömansskolas rektor **Lars Selander** var med när fartyget visades upp i Visby i måndags.

– Gymnasieskolans rektor och utbildningsansvariga var positiva till att hyra fartyget. Vi ska nu gemensamt ta fram

Till Gotland. Skolfartyget m/s Michael Sars.
Foto: ERKKI SANTAMALA

ett avtal som ska vara klart i januari, säger han.

Till en början vill den gotländska skolan hyra Michael Sars tre veckor i vår, sedan kommer det att vara frågan om 30-35 dagar per år.

– Det kan ge mycket på sikt. Det är bra om vi kan utveckla ett samarbete skolorna emellan.

Enligt Lars Selander försöker Ålands sjömansskola på flera sätt att hitta intres-

serade och eventuellt kan det bli aktuellt att hyra ut fartyget även till Åbo akademi.

Redan nu används skolfartyget flitigt av sjömansskolan och Högskolan på Åland.

– Vi är ute med fartyget 150 dagar det här läsåret. Snart ska man ha tur om man får se det i hemmahamn, säger Lars Selander.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax

Vi tackar våra kunder och samarbetspartners för det gångna året och önskar er

God Jul och Gott Nytt År

PAFs julkalender på nätet
Du har väl inte missat vår julkalender på www.paf.fi ända fram till 24 december.

LUNCHBUFFÉ
måndag-fredag 11.00-14.00

Onsdag 20.12

Kalkonfilé m. senap-apelsinsås, HG
Sotad forellfilé m. fänkålsås, HG
Squash Piccata, L
Salladsbord, 3 varmrätter, kaffe 8,50€

Arkipelag
Strandgatan 31, tel. 24 020
www.hotellarkipelag.com

Nu startar jag upp igen!

Behöver du hjälp med:

- TV-antenner
- Antenninkopplingar
- Parabol
- Digitalboxar

KUNGSHAGA

Innehavare: Karl-Gunnar Roos
Tel. 33 567

JORDKÄLLARE • EKOLOGISKT GÖDSEL

VI GÖR ÅLAND BILLIGARE – BEVISAT I KONSUMENTVERKETS UNDERSÖKNING!

Julblommor och ...

HALMGRIS 7,55 /st
50 cm lång

5,90 /st

9,75 /st

13,20 /st

KÖTTBULLAR
Tulip, 1 kg 5,93 /st

JULKORV
Kokt, Wurstmaster, 300 gram 1,34 /st

LÅDOR Atria, 400 gram
Morot/kålrot/potatis 1,52 /st

WIENERKORV
Dahlmans 7,39 /kg

JULLIMPA
Ålandsbagarn, 500 gram 2,29 /st

TOMTEDRÄKT
med luva och skägg 8,70 /st

JULGRANSFOT
i metall 9,95 /st

JULKLAPPSSÄCK
stor i jute 3,50 /st

Öppet: vardagar 8-20, lördagar och söndagar 10-18

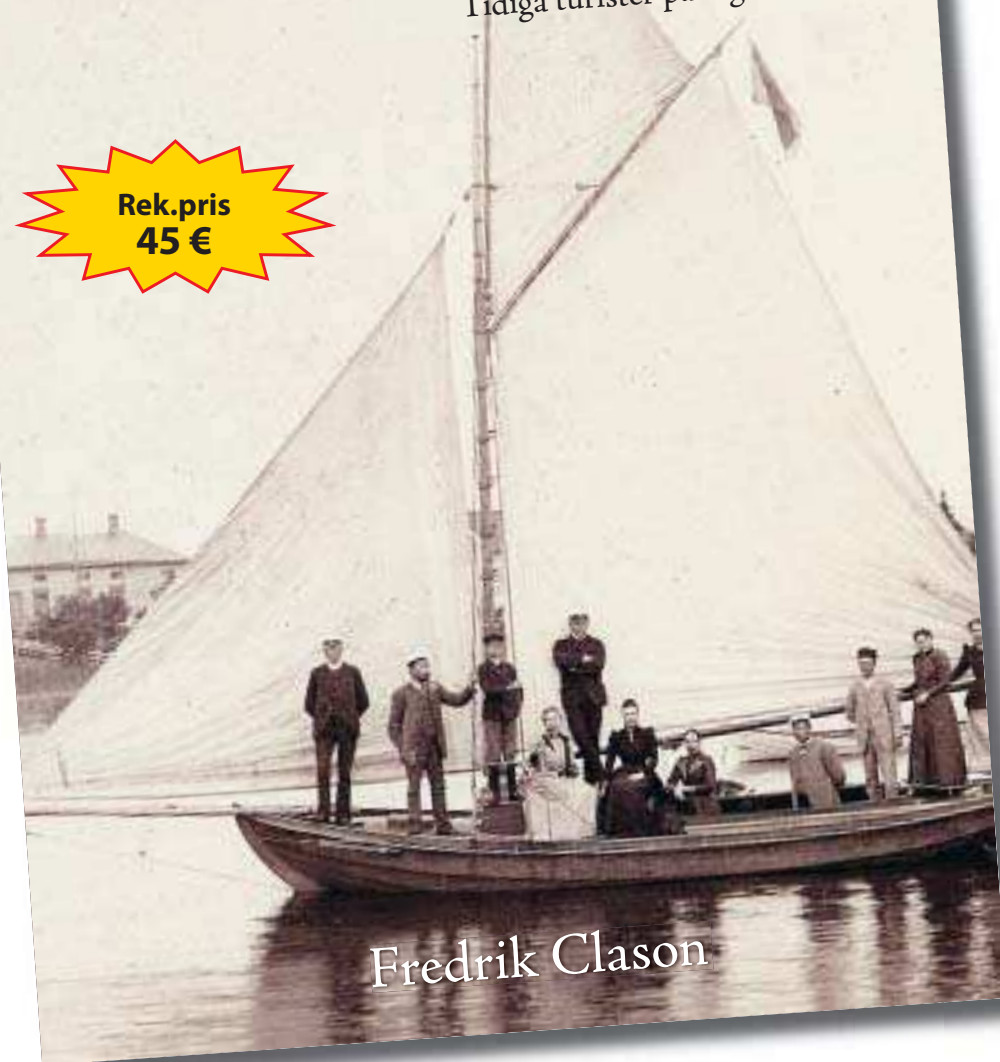
SPARhallen

Följ med på en segelfärd till Åland

Till Åland 1889

Tidiga turister på segeläventyr

Rek.pris
45 €

för över hundra år sedan

Sommaren 1889 begav sig Uppsalabon Carl Alm (1861–1928) på en seglats till Åland tillsammans med några vänner. En av vännerna, Fredrik Clason, skrev sedan för hand en skildring av resan. Berättelsen skildrar livfullt kamraternas eskapader på Åland. Seglarna möter konstnärer i Önningebykolonin, men också vanligt folk, de fascineras av den lantliga staden Mariehamn och det genuina Kökar. De besöker även Jomala, Sund, Lemland och Eckerö. Åtskilliga intressanta detaljer och iakttagelser ger berättelsen ett särskilt värde. Boken om resan till Åland sommaren 1889 är ett stycke turismhistoria innan turismen hade kommit till Åland.

Det är Carl Alms sondotter Birgitta Sandblad i Uppsala som tagit initiativ till utgivningen av reseskildringen. Texten har sedan kompletterats med ett unikt bildmaterial från tiden.

Det är en bok som ger läsaren en nostalgisk resa till 1889 och ett Åland som inte längre finns, där segelbåtar och hästforor är de enda kommunikationerna, och till ett Mariehamn där gatorna dammar och korna råmar. Boken är inbunden, cirka 140 sidor och tryckt i fyrfärg.

En perfekt julklappsbok för alla som gillar åländsk historia!

Boken säljs av:

Posten, Kantarellen, Mathis-Hallen, GE-foto, F:ma Ehns, TipsEttan, Ele & Kele, Judys (Krukmejeriet).

GOD JUL

OSCAR
JACOBSON
SKJORTA
100% bomull

..... 70,-

GANT
U.S.A. 1949

PLÅNBOK
Svart, cognac

..... 69,-

Stenströms
BOXER
i presentpåse

100% bomull . . . 25,-

HALSDUK

100% ull 30,-

ÖPPET: VARD 13-22.12 KL 10.00-20.00,
LÖRDAG 23.12 KL 10.00-16.00, JULAFTON STÄNGT

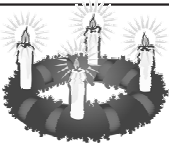
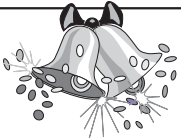
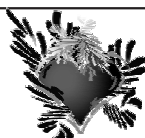
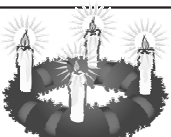
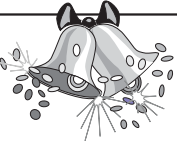
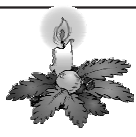
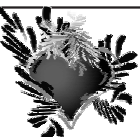
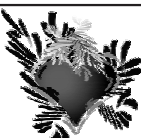
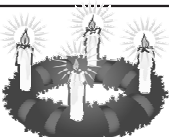
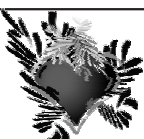
www.goaland.net/martins

MARTIN'S

Torggatan 12

Tel. 23 600

God Jul
& Gott Nytt År!

 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Cancerfond Ingrid och Tom Wickström	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Barncancerfonden Stig, Guggi och Smulan	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands cancerförening Alexandra, William, Anna och Rickard	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Barnfond Bosse, Emma, Tindra och Amelia	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Sjärräddningssällskap Börje och Viola Andersson	 Vi vill önska släkt och vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Hörselskadade Stig-Erik, Anki och Peter
 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Cancerfond Gunvor Javén	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Cancerfond Helena och pojkarna i Andersbóle	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Cancerförening Klicken, Lillan, Tobias, Kim, Marika, Tommy, Fanny o. Patricia	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Cancerfond Kenneth och Jessica med familj	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Barnfond Gun, Jan-Erik, Mathias och Cecilia	 Jag vill önska släkt och vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Synskadade Maj-Lis Johansson
 Jag vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Cancerförening Ragnar Grönvall	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Cancerfond Elisabeth Mattsson och Peter Henriksson	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands cancerfond May-Len, Mikael, David, Ebba och Gabriel	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning Till Tobias minne Kerstin, Tommy, Niklas och Kenny	 Jag vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Pommernfonden museifartyget Marianne Tallqvist	 Jag vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Barncancerfonden Christina Lepistö
 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Barncancerfonden Mis, Richard och Fredrik Björklund	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Barnfond Haje, Ingo, Jenny, Simon och Frida	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Cancerfond Meri och John Johansson	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Cancerförening Solveig och Stig Engström	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Föreningen Vårt Hjärta Tarja, Ove, Stefan, Jessica och Ozzy	 Vi vill önska släkt och vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands sjörräddningssällskap Nina, Magnus, Olivia, Josef och Melker
 Jag vill önska släkt och vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Barnfond Helga Carlsson	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Cancerfond Anna och Ove	 Jag vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Diabetesföreningen på Åland Sanfrid Sjövall	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Barnfond Katrin och Henryk Gwardak	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Hörselskadade Dagny och Sven Nordberg	 Det måste finnas utrymme för kärlek och respekt! God Jul & Gott Nytt År önskas alla liberaler, barn och andra djurvänner genom en inbetalning till Rädda Barnen Paganini och Toots
 Jag vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Rädda Barnen Barbro Påvall	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Cancerförening Familjen Nordström-Gällros	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Kobba Klintars Vänner Gertrud och Holger	 Vi vill önska släkt & vänner och alla som vi känner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Cancerfond Ann-Christine och Ida Åkerberg	 Vi vill önska släkt & vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands Demensförening Hjördis och Alfons Sundqvist	 Vi vill önska släkt och vänner God Jul & Gott Nytt År genom en inbetalning till Ålands cancerförening Mats, Jenny och Alva

Miljöminister **Jan-Erik Enestam** (sfp) blev på tisdagen femma i statistiken över ministrar som hört längst till finska regeringar. Han hade då varit minister i 4.370 dagar.

riksnytt

Kjell Westös Finlandia-belönade roman "Där vi en gång gått" har nu sålts i över 10.000 exemplar på svenska och 80.000 på finska.

Estnisk kommission vill ha Estoniamaterial

Katastrofen. Så här såg det ut på Mariehamns flygstation för drygt tolv år sedan på morgonen efter Estonia-katastrofen. Överlevande från Estonia fick första hjälpen innan de transporterades vidare till Ålands centralsjukhus. På bilden, som är tagen genom ett fönster, tas tre svårt nerkylda patienter om hand. Foto: JAN ANDERSSON

TALLINN/STOCKHOLM. Estland vill ha tillgång till all relevant information som svenska myndigheter och regeringen har om Estonia. Det skriver en parlamentskommission i Tallinn i en ny rapport.

Bland annat vill man kunna höra dykare som deltog i de officiella dykningarna vid Estoniavraket och som nu är bundna av tysthetslöfte i Sverige. Man vill även få tillgång till alla relevanta dokument och videofilmer från dykningarna.

Kommissionen skriver också att Sverige bröt mot estländsk lag vid de militära transporterna på Estonia och att Sverige bedrev underrättelseverksamhet i Estland utan den estländska regeringens vetskap.

Kommissionen tillsattes i maj förra året efter avslöjan-

dena i Sverige om att svenska försvaret fraktat militär materiel på Estonia minst två gånger före färjans förlisning i september 1994.

Huvudfrågan för de sex parlamentarikerna har varit om några estländska myndigheter och personer medverkade i transporterna.

Inga spår efter pm

Svaret från kommissionens majoritet är nej. Man fastslår att estländska myndigheter och tjänstemän inte kände till militärfrakten och att den genomfördes av den svenska militära underrättelsetjänsten Must.

Musts före chef **Erik Rossander** har uppgett för kommissionen att transporterna skedde på begäran av en estländsk kollega. Avsikten skulle ha varit att intressant elektroniskt militärmateriel, som tillhört den sovjetryska militären, skulle analyseras

i Sverige där kunskapen på området var bättre.

Enligt Rossander sändes en pm tillbaka till Estland om vad frakten hade innehållit. Kommissionen har dock inte funnit några spår av vare sig dokumentet eller Rossanders estländske kollega.

Två utredningar

Kommissionen har heller inget svar på frågan om det förekom transport av militär materiel på Estonia olycksnatten mellan den 27 och 28 september.

En estländsk regeringskommission kommer efter valet i mars med en egen rapport som analyserar bristerna i den internationella haveriutredningen om Estonias förlisning.

Tisdagens rapport från parlamentskommissionen har undertecknats av fem ledamöter, medan vice ordföranden

Evelyn Sepp skrivit en reservation.

Hon vill att Estland ska omförhandla gravfridsavtalet kring Estonia med Sverige och Finland, så att nytt bevismateriel kan tas upp från vraket och en ny internationell haverikommission kan tillsättas.

Sepp kritiserar en annan ledamot i kommissionen, före utrikesministern **Trivimi Velliste**, som hon anser döljer kunskap om Estonias militärfrakt. Enligt Sepp har han sagt sig ha sådan kunskap, ett yttrande han själv förnekar.

Sepp vill också ha en brottsutredning i Estland kring de militära transporterna på Estonia, som hon menar försatte passagerare och fartyg i fara. Sverige kritiserar i kommissionens rapport för brott mot estländsk lag. Inget tillstånd söktes för militärtransporten och lasten deklarerades inte enligt reglerna.

FNB-TT-ARNE BENGTSSON

Världen just nu

Stor snushamstring

■**STOCKHOLM.** Snusarna hamstrar inför skattehöjningen i Sverige vid årsskiftet. Hos tillverkaren Swedish Match ligger produktionen på rekordnivåer.

– Vi kör extraskift och på helger och vi kör hela dagen före julafton vid fabrikerna, säger informationschef **Mikael Arnebert**. En normal dag utan förestående skattechocker tillverkar bolaget 900.000 dosor. Dagens antal borde därmed ligga betydligt över en miljon.

Regeringens och riksdagens massiva attack med en dubblering av skatten innebär att snusarna har åtskilliga hundralappar att tjäna på att fylla kylskåpen före nyårsdagen. (FNB-TT)

Hälsoproblem för oljesanerare

■**MADRID.** De som deltog i oljesaneringen efter att oljetankern Prestige förläste för fyra år sedan lider fortfarande av problem med hälsan.

Preliminära undersökningsresultat avslöjar långvariga symtom som genändringar och andningsproblem. Men genändringarna leder inte nödvändigtvis till cancer, säger de experter som tidningen El Pais har intervjuat.

Oljesanerarna fick många olika slags symtom redan då jobbade med saneringen, bland annat huvudvärk, andningsproblem och sömnlöshet.

Prestige förläste i en storm i november 2002. Fartyget var lastat med 77.000 ton olja. Oljeläckaget förorenade 2.600 kilometer av den franska och den spanska kusten. Tusentals frivilliga deltog i saneringen. (FNB-DPA)

Irland kan bli tvåspråkigt

■**DUBLIN.** Den irländska regeringen lanserade på tisdagen en 20-årsstrategi för att skapa ett tvåspråkigt samhälle. Det är första gången på 40 år som regeringen har kommit med en riktlinje om det gaeliska språket.

– Regeringens syfte är att återinföra irländskan (det vill säga gaeliskan) som huvudspråket som talas av folket men vi vill nu ta fasta på att utveckla ett tvåspråkigt samhälle där så många människor som möjligt talar både irländska och engelska lika lätt, sade Irlands premiärminister **Bertie Ahern** på tisdagen i Dublin.

Enligt Irlands grundlag från 1937 erkänns irländska som första officiella språk i landet. (FNB-AFP)

Svensk blev FN-sändebud

■**STOCKHOLM.** Redan i januari åker FN:s nyutträdde speciella sändebud för Sudan, före svenske utrikesministern **Jan Eliasson**, till konfliktområdet i Afrika.

I arbetet för att förmå Sudan att acceptera en kraftigt förstärkt fredsbevarande styrka inklusive FN-trupper i Darfur pågår nu en slutspurt inför årsskiftet då FN:s generalsekreterare **Kofi Annan** lämnar sin post.

Formellt tjänstgör Eliasson fram till dess att FN-ledaren **Ban Ki-Moon** tillträder vid årsskiftet, men uppdraget förlängs och fortsätter under den nye generalsekreteraren.

Det gäller att få den sudanesiska regeringen att godta att Afrikanska unionen ökar sin närvaro från 7.000 man till drygt 10.000 sedan ett förslag om 20.000 FN-soldater avisats. (FNB-TT)

Ny seriemordsmisstänkt

■**IPSWICH.** Ännu en misstänkt, en 48-årig man, har gripits i samband med utredningen av seriemorden i Ipswich i Storbritannien, meddelade den brittiska polisen på tisdagen. Det nya gripandet skedde i det område i centrala Ipswich där prostituerade rör sig, uppgav Sky News.

– Han greps som misstänkt för mord på alla fem kvinnor, sade polistalesmannen **Stewart Gull**.

I måndags greps en 37-årig man i byn Trimley, och förklarades som misstänkt för morderna på alla de fem prostituerade som mördats i Ipswich de senaste veckorna. Han satt fortfarande på tisdagen i polisens häkte för förhör och kan hållas kvar ända till fredag.

De brittiska medierna trodde sig ha identifierat den förste mannen, som arbetar på en lokal supermarket. Han har av sina grannar be-tecknats som en "knäppgök". Mannen påstår sig dock ha känt alla de mördade kvinnorna. Medierna spekulerade om att han bara ville väcka uppmärksamhet genom sina uttalanden till tidningarna.

De först mördade flickorna hittades i början av december i utkanterna av Ipswich. Då fler offer påträffades längs motorvägen anade man att en seriemördare var i farten. Mördaren har jämförts med både Jack Uppskäraren som mördade fem prostituerade i London 1888 och "Yorkshire-mördaren" **Peter Sutcliffe** som dömdes för att ha mördat 13 kvinnor åren 1975-1980. (FNB)

Våldet ökar i Irak

■**WASHINGTON.** Våldet bara ökar i Irak. Enligt en rapport från det amerikanska försvarsministeriet Pentagon har antalet angrepp mot de USA-ledda styrkorna, irakiska säkerhetsstyrkorna och civila varit fler än någonsin tidigare sedan sommaren.

Enligt Pentagons kvartalsrapport har det mellan början av augusti och början av november gjorts i medeltal 959 angrepp per vecka. Under det föregående kvartalet var antalet angrepp i snitt 784.

Enligt rapporten har antalet civila offer ökat. Under augusti-november dog i snitt 93 civila varje dag i olika angrepp.

Enligt Pentagon är det sunni- och shiamuslimska dödspatruller som är den stora orsaken till att antalet civila dödsoffer ökar. Dödspatrullerna slår oftast till mot civila. Enligt rapporten hjälper en del av den irakiska polisen och säkerhetstjänsten shiamuslimerna. (FNB-Reuters)

Presidenten fick julgädda

HELSINGFORS. President **Tarja Halonen** hann mitt under EU-brådskan på tisdagen få lite julstämning då hon på Talludden i Helsingfors mottog de traditionella julkhälsningarna.

Kvällen gick sedan i arbetets tecken eftersom Tysklands förbundskansler **Angela Merkel** kom till Finland på blyxvisit.

Redan klockan nio på morgonen uppvaktade Finlands blomsterhandlarförbund pre-

sidenten med ett blomsterarrangemang i rött och grönt. Den hade satts ihop av floristmästaren **Pirjo Koppi** och innehöll bland annat en juvelblomma, vita nejlikor, kanelstänger och lingonris. Som ytterligare prydnad fanns det guldglitter i buketten.

Efter blomsterhälsningen stod Finlands Lucia **Karolina Henriksson** och hennes följe i tur att uppvakta presidenten. Julsångerna ekade sprött i Talluddens stora rum.

Forststudenterna kom med

Traditionell gåva. Till traditionen hör att presidenten ska få en julgädda. Dock inte denna på bilden, president-presenten var vackert inslagen med en röd rosett.

å sin sida med en över tre meter hög gran. Det var en ovanligt tät och djupgrön gran. Som vanligt försåg MTK:s lokalförening i Vemo presidenten med en julsinka.

Företrädare för Korpo kommun såg till att det också finns en präktig gädda på presidentens julbord. Den var den här gången försedd med en röd rosett. (FNB)

Malin Tillström
Epost: malin.tillstrom@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

” Handbollen kommer i sammandrag efter denna sportsändning, så ni som vill se den ska blunda nu. Sverige-Danmark 23–20.

ARNE HEGERFORS BLANDAR IHOP ÖGON OCH ÖRON.

Öspel-vd med bakom PAF Open

BEACHVOLLEYBOLL. Organisationen bakom PAF Open, som arrangerar en deltävling i världstouren i beachvolleyboll nästa sommar, har förstärkts med öspels-vd:n Terese Flöjt.

Från och med mitten av januari tillträder hon som assisterande projektledare.

– Det är lite omtumlande än, säger hon dagen efter att hon tacka ja.

Den så kallade advisergruppen bakom PAF Open höll i går sitt första möte på Arken. Alandia Top Shows vd Mikael Larsson, svenska volleybollförbundets generalsekreterare Bengt Wicksell, finska volleybollförbundets styrelsemedlem Hannu Vuola samt Ålands volleybollförbunds styrelsemedlem Torsten Wikstrand sitter med i gruppen tillsammans med föredragande Simon Dahl, projektledare inför touren på Åland 2007.

– Vi har slagit fast mål och visioner för vad vi vill uppnå och pratat om drömmen om att etablera PAF Open. Vi vill att tävlingen blir en av Finland och Sveriges största idrotts-evenemang i framtiden, säger Larsson.

Vid mötet presenterades den nyrekryterade assisterande projektledaren som fungerar som Dahls högra hand. Ny i organisationen från och med 15 januari är Terese Flöjt, som också är känd som vd för Åland Island Games 2009.

– Det är lite omtumlande än, jag har inte riktigt fått grepp om allt. Men nu handlar det om att titta noggrant på allt och se hur organisationen ska byggas upp, säger hon.

Förstående arbetsgivare

Swatch FIVB World Tour har en färdig handbok kring hur en tävling ska byggas upp, men de enskilda arrangörerna kan lägga sin egen prägel på tävlingen.

– Framst ska jag arbeta med den interna organisationen,

Teamet bakom. Så här ser teamet hittills ut bakom PAF Open. Längst fram assisterande projektledare Terese Flöjt, projektledare Simon Dahl, ATS vd Mikael Larsson, finska volleybollförbundets styrelsemedlem Hannu Vuola, Ålands volleybollförbunds styrelsemedlem Torsten Wikstrand samt svenska volleybollförbundets generalsekreterare Bengt Wicksell. Foto: STEFAN ÖHBERG

som att rekrytera funktionärer.

Hur blir det att kombinera uppgiften med planeringen av öspelen?

– Jag har två arbetsgivare som är förstående och ser att man kan dra fördel av varandra, säger Flöjt.

Både det internationella och lokala Natwest Island Games ställer sig positivt.

– Vi är övertygade om att dessa evenemang kommer att stärka båda evenemangen och att arrangörerna har stort utbyte av varandra, säger ordförande Dick Ekström och fortsätter:

– Vi ser stora möjligheter till samordningsfördelar mellan de båda idrottsevenemangen

och är säkra på att det här samarbetet gynnar båda parter och Åland som idrottsarrangör.

God respons

Viceordförande Torsten Wikstrand är av samma åsikt:

– Vi kan ta draghjälp av varandra.

Mikael Larsson är mycket nöjd med kombinationen Dahl/Flöjt som ledare för PAF Open.

– Det här är ett dreamteam. Nu har vi rätt förutsättningar för att nå våra mål och visioner.

Wicksell och Vuola har båda fått god respons inom sina respektive förbund.

– Jag är säker på att det här är en god idé och att den

är genomförbar. Ser man på Norge, som genomfört det här på egen hand, har de genom åren tagit fram mycket duktiga spelare med hög status på världsrankingen. Även vi måste öka medvetandet över hur stort spelen är internationellt, säger Bengt Wicksell och fortsätter:

– Genomslaget har i mitt tycke inte varit tillräckligt stort tidigare, det här är en fantastisk möjlighet att ta sporten till våra breddgrader.

Juniorverksamhet

Även Hannu Vuola tror tävlingen är bra för framtiden.

– Vi har utvecklat vår FM-final stegvis hela tiden, och i år hade vi totalt 20.000 åskådare

under dagarna i Helsingfors. Tidigare har vi inte haft så bra juniorer, men i dagsläget har vi 6-8 stycken som alla är strax över 20 år och som kan gå långt. Därför är det här verkligen en passlig tid för oss, säger han.

Nu är det dags för Dahl och Flöjt att rekrytera ytterligare personal. Totalt omfattar tävlingen 300 funktionärer med omkring sex personer som bär huvudansvar.

– Nu börjar allt ta sin form och bli tydligare, säger Simon Dahl.

PAF Open arrangeras 14-19 augusti nästa år, spelplatsen är ännu oklar.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

IFK först ut i ligacupen

■FOTBOLL. IFK Mariehamn blir först ut av alla lag i ligacupen. Då IFK möter HJK i Tälhallen 2 februari är det premiärmatchen. Sista omgången i gruppspelen avgörs 17 mars. IFK:s sista gruppsspelsmatch mot KooTeePee är redan 27 februari. (be)

Brommapojkarna har värvat klart

■FOTBOLL. Den allsvenska nykomlingen Brommapojkarna har gjort klart med ex-AIK:aren **Arash Talebinjad**. Trots att BP fått en storsponsor så blir det inte några fler nyförvärv att vänta.

– Vi är klara. Nu är det upp till tränarna att få ihop ett slagkraftigt lag, säger BP:s sportchef **Ola Danhard** till FotbollDirekt.com.

IFK Mariehamns **David "Tulle" Carlsson** har tidigare placerats i BP men nu kan alltså IFK-fansen i det här fallet vara lugna. (be)

Tre 19-åringar går till Honka

■FOTBOLL. FC Honka har gjort klart med **Tuomo Turunen**, 19 år. Den mycket lovande backen spelade senast i FC KooTeePee där han deltog i 20 ligamatcher denna säsong. Han var även den spelare i klubben som hamnade högst upp i IS stjärnliga med 11 stjärnor. Turunen skrev på för 1+1 år.

Honka har även knutit till sig **Aleksander Kokko**, 19 år, från FC Hämeenlinna och **Niko Kukka**, 19 år, från Klubi-04. (be)

Törnblom åker inte till USA

■ISHOCKEY. I mellandagarna åker det finländska U17-landslaget till USA. Ålänningen **Sebastian Törnblom**, som nu spelar sin ishockey i Norrtälje, är dock inte uttagen i truppen som innehåller tolv forwards. (be)

Nyförvärv på gång till IFFK

Kan vara klart innan nyår

FOTBOLL. IFFK, nykomling i division II, hoppas kunna presentera ett nyförvärv utifrån innan nyår.

– Det skulle vara kanon om det gick ihop. Och det tror jag nästan det gör, säger Bengt-Ove Mörn, herrsektionens ordförande.

IF Finströmskamraterna ska förstärka truppen med ett par nyförvärv inför säsongen som nykomling i division II. Klubben hoppas kunna presentera ett nyförvärv utifrån innan nyår. Det handlar om en mittfältare.

– Det praktiska håller på att lösa sig, säger Bengt-Ove Mörn.

Och Mörn är väldigt hoppfull. Han menar att det vore kanon om affären gick ihop. Vilket han även tror att den gör.

– Någon sorts besked hoppas jag ha inom en vecka i alla fall, säger han.

Luoma till PoPa

PoPa från Björneborg är redan nu förhandsfavorit till seriesegern i västra tvåan.

Laget, som tränas av den

Nytt på väg. Ett par nyförvärv hoppas IFFK kunna presentera tills nästa säsong. Det kan vara så att ett nyförvärv redan är klart innan nyår. Här IFFK:s Marcus Lindholm i kvalmatchen mot Citystars. I bakgrunden Mikael Sundström. Foto: JONAS EDSVIK

forne Inter-tränaren **Pertti Lundell**, har även gjort klart med **Juha Luoma**. Han spelade senaste säsongen back i Jaro

och deltog i 21 ligamatcher. Totalt har Luoma genom årens lopp spelat totalt 147 ligamatcher.

BJÖRN EKLUND
bjorn eklund@nyan.ax
tfn 528 462

Järfälla firar jul som jumbo

■INNEBANDY. Det vill sig verkligen inte för Järfälla i Elitserien. I måndags inkasserade laget sin nionde förlust för säsongen då Caperio/Täby FC vann med 5-4. **Gustav Mörn** fixade Järfällas 4-4-mål och **Andreas Ahlqvist**, som bildade backpar med landslagscentern **Fredrik Djurling**, noterades för en målgivande passning. Järfälla vann skotten klart med 36-21.

– Vi har ett ruskigt jobbigt läge just nu, säger Järfällas **Joakim Lindström** till innebandymagazinet.se. (be)

BRIDGE

Mariehamns Bridgeklubbs tävling måndagen den 18/12 med åtta deltagande par.

1) Ted Jansson/Tony Kotzev 96 poäng 2) Paul Bradley/Glenn Sirén 96 3) K-O Gustafsson/Ben Ohberg 95.

Inhopp av Weckström

■ **FOTBOLL.** IFK Mariehamns anfallare **Alexander Weckström** (bilden) fick göra ett inhopp då det finländska U20-landslaget besegrade det belgiska division II-laget Royal Excelsior Virton med 1-0 på måndagen. Weckström fick hoppa in i den 64:e minuten och ersätta FC Honka:s **Jussi Vasara**. Finland gjorde fyra byten i andra halvlek och av dem var det Weckström som fick mest speltid.

Segerskytt för Finland var **Jani Bäckman** från HJK. På onsdag möter Finland Luxemburgs motsvarighet i ålderskategorin. (be)

HJK testar anfallsduo

■ **FOTBOLL.** HJK testar två anfallare inför nästa säsong. **Tarmo Neemelo** var estnisk skyttekung som flyttade till Sverige men floppade totalt i Helsingborg. Nu ska Helsingforslaget studera honom närmare.

Den andre anfallaren är **Kabba Samura** från Sierra Leone som senaste säsong spelade med norska Aalesund. Samura var med och sköt Asyriska upp till Allsvenskan år 2004 då han var lagets främste målskytt med 14 fullträffar.

Samura har även representerat IFK Göteborg.

FC KooTeePee riskerar däremot att förlora sin mittfältare **Teemu Turunen**. Han åker till norska Tromsø för att visa upp sig.

Trots att Turunen endast är 20 år har han varit ordinarie i KooTeePee:s startelva de två senaste säsongerna. Den senaste säsongen spelande han 20 matcher och producerade fyra mål och sex målgivande passningar. (be)

Historisk nolla i Uppsala

■ **INNEBANDY.** Fem raka segrar på hemmaplan och över åtta mål i snitt per match i Fryrshov. **Hannes Öhmans** Storvreta var storfavoriter i söndagens möte med IBF Falun. Men gästerna lyckades som första lag någonsin nolla Uppsalalaget.

Falun vann med 2-0 och

hjälte var målvakten **Andreas Olsson**. Matchen var den målnålaste i Elitserien (under ordinarie matchtid) sedan Fornudden slog Balrog med 1-0 säsongen 1999/2000. Storvreta går därmed till juluppehåll som tabelltrea då både Pixbo och Warberg vann sina matcher i helgen. (be)

Sportens kom ihåg

■ **Volleyboll-DM:** Spelas lördagen den 30 december i Ballichallen Klasser: Dam-, herr- och juniorklass. Anmäl ditt lag senast onsdagen den 27 december till: Johan Påvals tel. 0457 530 07 29, johanpavals@hotmail.com eller Sussi Fagerlund tel.15 616, 040 840 91 08, susanne.fagerlund@pp.inet.fi Anmälningsavgiften är 50€ och betalas till konto 660100-2304566 innan 30.12 OBS! Juniorklassen har ingen deltagaravgift.

■ **ÅID-motionshockey/rinkboll:** Serierna startar efter nyår. Närmare information kommer senare.

■ **JK-fridrott:** Jullovets träningar i Vikingahallen är torsdag 21 december, torsdag 28 december, torsdag 4 januari, söndag 7 januari och i Eckeröhallen 2 januari. Mera

info Micke tfn 0457 342 44 61.

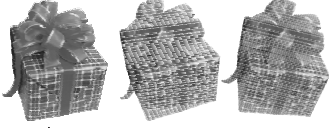
■ **ÅID-fridrott:** Anmälingar till Scandic Indoor Games (13-14 jan) göres till Åke Björklund tel 14 185/291 149 eller bjorklund@aland.net senast sön 31 januari.

■ **Ishockey:** Mellandagsläger 27-28.12 kl 09:00 för pojkar/flickor, nybörjare och upp till 93 födda. För mera information se IFKs hemsida.

■ **IFK-fotboll:** Flickor 97-98. Ingen träning onsdag 20/12. Nästa träning onsdag 10 januari.

■ **MLK-tennis:** Traditionella lagtävlingen "12-slaget" 30 december. Tävligen avser seniorer. Sista anmälan 20 december. Anmälan på Bollhalla. Ev frågor 23 337.

Vardagar 09.00-19.00
Lördagar 10.00-16.00
Söndagar 12.00-16.00
Julafton STÄNGT

expert
STRANDBERG

Ekonomiegatan 3, tel 14 400

Glashyttan i stan:
12-15.12..... 10-17
16.12 10-16
17.12 11-14
18-22.12 10-20
23.12 10-16

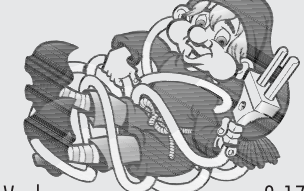
Eckerö butiken i Storby:
14-15.12 12-18
16-17.12 11-17
19-22.12 12-18

 jussi keramik ab
Nygatan 1, tel 13 606

JULÖPPET:
Vardagar 08.00-17.00
Lördagar 09.00-13.00
Lördag 23.12..... STÄNGT
Julafton STÄNGT

Simons
bygg & trävaror

Dalkarbyvägen, tel 21 022, fax 23 744

Vardagar 8-17
Lördagar i december..... 10-14
Julafton STÄNGT

OLLES EL

Bygatan 1, tel 41 300

Lördag 16/12 ... 09-16
Söndag 17/12 ... 11-16
Vardagar fr.o.m. 18/12
..... 09-20
Lördag 23/12 ... 09-18

BLOMBERGS
blomsterhandel

Torggatan 15
Tel. 19 038, fax 23 037

Vard. 9.30-17.00
lörd. 10.00-14.30
13.12-22.12
vard. 9.30-20.00
lörd. 16, 23.12 10.00-16.00
sönd. 17.12 12.00-16.00
Julafton STÄNGT

ZOO
ligan

Torggatan 10 tfn 14 024
e-mail: zooligan@aland.net

Vardagar 18-22.12 . 09.00-19.00
Lördag 23.12 09.00-18.00
Julafton 09.00-13.00

SANDÅSENS
BLMSTERHÖRNA

Askuddsvägen 19, tfn. 22 060

Julloppet i butiken!
Vardagar 07.30-17.00
Lördagar 09.00-13.00
Lördag 16/12 09.00-16.00
Söndag 17/12 12.00-16.00
Måndag 18/12 07.30-19.00
Tisdag 19/12 07.30-19.00
Onsdag 20/12 07.30-19.00
Torsdag 21/12 07.30-19.00
Fredag 22/12 07.30-19.00
Lördag 23/12 09.00-16.00

HOLMBERGS
TEKNIK • KVALITET •

Godbyvägen 13, tel 23 555

Vardagar9-19
Lördag 23.129-17
Julafton10-13
JuldagenSTÄNGT
Annandagen.....11-16

MATHIS
Hallen

Fr.o.m. 13/12
Vardagar 09.00-20.00
Lördagar 10.00-15.00
Söndag 10, 17/12 .. 12.00-15.00
Julafton STÄNGT

Baby & Sjukvård

Norrågatan, tel 12 504, fax 12 503

Vardagar 09.30-20.00
Lördagar 10.00-16.00
Söndagar 12.00-16.00
Julafton 09.00-12.00

BRITAS
Bok
&
Papper

Torggatan 10, tel 14 290

Vardagar 09.15-17.00
Lördag 10.00-14.00

SNICKARBYXAN
Ålandsvägen 35

Vardagar 09.00-18.00
Lördagar 09.00-15.00
21 & 22/12 09.00-20.00
23/12 09.00-17.00
Julafton 24/12 STÄNGT
Juldagen o. annandagen STÄNGT
27-29.12 09.00-18.00
30.12 09.00-17.00
Nyårsafton STÄNGT
Nyårsdagen STÄNGT

Citylivs

Tel 12 155

FR.O.M. 13.12:
Vardagar
till kl 20.00
Lördagar
kl. 10.00-16.00
Söndagar
kl. 12.00-16.00

Vardagar 10.00-19.00
Lördagar 10.00-16.00
Söndagar STÄNGT
Julafton STÄNGT

EL SHADDAI

Norra Esplanadgatan 4, tel 19 077

Vard fr 18.12 10-19
Lörd 16.12 11-16
Sönd 17.12 12-16
Lörd 23.12 11-16

Välkommen!
matt.huset

Ålandsvägen 32 tfn 15 770

Telefonkatalog
på nätet
www.nyan.ax

Tipsa
SPORTEN
dygnet runt
Tel 0457 324 4444
nyan.ax

Mariehamns stad

MARIEBAD

håller fortsatt
stängt för
garantireparationer
20-21.12

Öppet igen från
fredag 22.12 kl 15.00.
Inget morgonsim
denna vecka!

Kassan håller öppet
för presentkortsför-
säljning kl 10-18 och
spa har normala öppet-
tider.

JULÖPPET:
Vardagar 08.30-17.00
Vardagar 14-22/12 . 08.30-20.00
Lördagar 16 och 23/12
..... 10.00-14.00
Söndag 17/12 12.00-16.00
Julafton STÄNGT

MKAB.com
Mariehamns Konsumtjänst AB

Skarpansvägen 26, tel 13 468, 13 536

Välkommen till

Järnkoff

-Allt på ett ställe-

JULÖPPET:
vardagar. 9-20
Lördagar. 9-18
Söndagar 10-17
Julafton 9-13

Dillen KappAhi

Zko

VARUHUSET
ZEIDELS
Torggatan 7

► LEDIGA PLATSER

Naturbruksskolan
anställer en

STÖDLÄRARE

under tiden 8.1-31.7
2007 med eventuell
förlängning.

Stödlärarens uppgift är
att stöda och hjälpa stu-
deranden som är i behov
av särskilt stöd i
undervisningen, huvud-
sakligen i kärnämnen
men även i vissa
yrkesämnen.

Erfarenhet av natur-
bruksbranschen och ar-
bete med ungdomar är
meriterande.

Lön enligt landskapets
tjänstekollektivavtal.

Närmare upplysningar
ger rektor Bodil Re-
gårdh tel. 329611 eller
0457 361 3591.

Ansökan skall vara
direktionen tillhanda
senast den 5.1.2007 till

Direktionen för Ålands
naturbruksskola,
Jomalagårdsväg 16,
22150 Jomala

Direktionen

► LEDIGA PLATSER

**Ålands
landskapsregering**

anslår en tjänst som

avdelningschef

vid social- och miljöav-
delningen med tillträ-
de enligt överenskom-
melse.

Behörighetskrav för
tjänsten är vid univer-
sitet eller därmed jäm-
förbar högskola, som
är erkänd av nationell
utbildningsmyndig-
het, avlagd examen
som motsvarar minst
fyra års heltidsstu-
dier och innehåller en
lämplig ämneskombi-
nation samt erfaren-
het av ledarskap och
förvaltningsuppgifter.

För ytterligare infor-
mation hänvisas till
Ålands landskapsre-
gerings hemsida eller
officiella anslagstavla.

Kontaktperson: för-
valtningschef Arne
Selander, tel. 25000

Ansökningshandling-
arna skall vara land-
skapsregeringens re-
gistratorskontor till-
handa **senast den 12
januari 2007 kl.16.15**

Ålands
landskapsregering
PB 1060 AX-22111
MARIEHAMN

www.regeringen.ax

Handling, inte bara ord

■ **I tidningen** av den 18.12. framförde lagtingsledamot **Christian Beijar** några frågor och påståenden som var rik-tade till mig.

För det första. Hela deba-ten byggs på en finansmotion som liberalerna har gjort med mig som förste underteck-nade.

Vi försökte få in en skriv-ning i landskapets budget under kapitlet Social- och mil-jöavdelningens förvaltnings-område, allmän förvaltning, moment 45.10. I detta kapitel skriver landskapsregeringen i allmänna ordalag om bl.a. sina målsättningar och politik under det kommande budget-året.

Vår skrivning löd, jag citerar ”att skapa ett serviceboende för de funktionshindrade”.

För det andra. Detta är lag-tingspolitik. Vi pekar på bris-ter i samhället och kommer med konstruktiva förslag.

I en insändare har jag visat på ett möjligt förslag hur bristen kunde lösas. Det finns säkert flera, men jag är skeptiskt till hur

en intresseförening skall klara av att bygga och driva ett servicebo-ende med tillgång till personal och så vidare. Men om det lyckas är det bra, tillvägagångssättet är inte det viktigaste.

Det är uppenbart att kom-munerna har problem med att klara av denna uppgift, men mitt förslag visar på en

möjlig lösning. För det tredje. Kommunalpolitiken berörde vi inte i vår motion eller jag i min insändare.

Vi däremot vill att även de funktionshindrade skall ha det bra på Åland, vi kräver handling och inte bara ord från landskapsregeringen.

Roger Eriksson
Liberal lagtingsledamot

Ohälsa och näringsfattig mat

■ **Kostnaderna** för psyk-vården har ökat rejält enligt vad **Anders Eriksson** berät-tade under budgetdebatten. Eller var problemet att An-ders inte fick tag i arbets-kraft?

Nåja, Du hade i alla fall gjort en notering och hade Dina tankar om det. Det är bra! Det skall det vara om man är galjonsfigur för ett självständighetsparti, som rimligen skall se till hela Ålands bästa.

Kanske Du även noterat att antalet allergier har ökat. När jag var liten var 1% al-lergiska. Nu är det hälften. Nå, det syns ju inte direkt i LR:s budget.

Du har säker hört att många har glutenallergi. Det börjar vara så många att vis-sa enbart tillverkar glutenfri mat. De som kunde äta allt tycker ibland att det smakar skräp.

Allt fler har laktosintole-rans. Vi andra möts av Hyla och laktosfritt och undrar om det går att äta.

Hur skall vi förstå alla märkliga beskrivningar och förkortningar på maten nu-förtiden? Beror det på att produkten naturligt saknar dessa ingredienser eller be-ror det på att man ändrat receptet? Man upplyser om att en produkt är glutenfri,

laktosfri eller sockerfri. Det finns bröd som upplyser om att de är sockerfria! Snart står det väl på ölen att den är laktosfri.

I Danmark har man för-bjudit parfymen i allmänna utrymmen för att – jo aller-gierna har ökat.

Snart kanske man förbju-der all mat med gluten och laktos här. Det är väl enklast så.

Var femte finländare dör i en sjukdom som är beroen-de av övervikt.

Inte undra på att ÅHS måste bygga till. De nu på-gående byggnaderna kom-mer att kosta 2 st KK-hus. Debatten kring takformen på KK-huset har varit betyd-ligt större.

ÅHS står nu för 42% av landskapets utgifterna. För några år sedan var det kring 35%. Min gissning är att 50%-gränsen passeras år 2010. Här skulle väl Du An-ders också ha kunnat bidra med frågor i budgetdebat-ten?

LR säger att de satsar på förebyggande åtgärder, vil-ket lär innebära ett diabe-tescenter. Bra, men att kalla det förebyggande vård är väl som att reparera en akut vat-tenskada i ett egna hemshus!

Sedan satsar LR även

många sköna guldpengar på sockerodlingen och på fort-satt understöd till jordbru-cket utan att ens undersöka vad de producerar.

Finländaren äter numera dubbelt mer socker än rekommendationerna. Klart det. Sockret är ju subven-tionerat. I Sverige har den nya regeringen höjt tobaks-skatten av folkhälsoskäl. I Finland kommer regering att höja spritskatterna av samma skäl. Här satsar LR allt på att fortsätta med skattefri försäljning av dessa produkter och även till-låta snusförsäljning. Skall det kallas folkhälsopolitik eller.... Vilka signaler ger detta till medborgarna?

Tänk om man skulle sluta att sanda i staden på vin-tern. Folk skulle falla och bryta benen. Tänk om någon då skulle gå till akuten och säga: ”Du borde lära dig att stå på dina egna ben!”

Vems är felet? Den som slutar sanda eller den som faller?

Nu blir folk allergiska, förkyllda eller far till psy-kakuten, men vad beror det på? Vems fel är det? Många funderar på det, liksom An-ders E, men få har svaret lika nära. För Anders är det bara att gå till spegeln och titta. Där har Du boven.

Inte i egenskap av stödt-a-gare - utan som en av dem som fortsatte stödsystemet i egenskap av jordbruksmi-nister.

Vi vet att näringsinnehål-let i maten har minskat med hälften på femtio år. Det finns studier som visar att djurfodret på fastlandet innehåller 30 – 50 % mer mineraler än det åländska. Henry Lindström blev led-sen över att det insinuerats att de åländska grödorna var sämre men har ännu inte visat sina kort trots att han blev synad av mig. Alltså verkar det som om även grö-dorna för oss människor är lika usla.

Orsakerna till övervikten, allergier och en mängd an-dra sjukdomar inkl. det, som Anders kanske bekymrade sig för är att den mat vi äter blir mer och mer näringsfat-tig mat. För femtio år inne-höll maten dubbelt mer vita-miner och mineraler.

Övervikten och ohälsan sveper som en fullständigt okontrollerad skogsbrand över västvärlden medan LR talar om förebyggande vård och satsar guldpengar på sockerproduktion. Det är som att stå vid en eldsvåda med vattenkannan i ena handen och bensinpumpen i den andra.

Den som faller på gatan när stan slutar sanda är inte syn-dabocken, Den som blir sjuk när maten innehåller bara hälften av de vitaminer, som fanns för femtio år sedan skall inte heller behöva vara någon syndabock.

Viveka Eriksson (lib) bryr sig inte om sockerpoliti-ken och dess hälsoeffekter medan Raija-Liisa skriver insändare om att hälsovår-den är Liberalernas hjärte-fråga. Strunt! Skriv som det är: Hälsovårdarna är libera-lernas hjärtefråga! Ni dyker upp mycket snabbare när det gäller vårdarnas löner än då det gäller frågor om vården!

Nej, Anders Du har alla tiders chans att bli självsty-relsens och hälsovårdens galjonsfigur. Lägg ett för-slag om att sockersubven-tionerna skall minskas rejält och at t stödet till jordbru-cket i övrigt skall utvecklas så att produkterna kommer att innehåller lika mycket vitaminer som när Du var liten. Det kanske svider i plånboken till att börja med, men Du måste ju se till al-las bästa och på sikt kommer befolkningen att bli friskare. Då kommer kostnaderna för ÅHS att minska i budgeten och det var väl det du var ute efter?

Stephan Toivonen

Mise-Nytt

■ **Nu har** vi, liksom säkert också många andra fått en ny omgång av felaktiga fakturor från Mise, trots skriftliga rekommenderade anmärkning-ar mot tidigare fakturor.

Vi för vår del har sänt den nya omgången anmärkningar till styrelseordförande **Lasse Wiklöf**.

Jag uppmanar alla andra att göra likadant, för Mise lönar det sig uppenbarligen inte att kontakta.

Som styrelseordförande för Kommunalförbundet för Ålands miljöservice, Mise, bör Lasse Wiklöf ta sitt ansvar.

För övrigt välkomnar vi JO-utredningen.

Ingegerd Persson

2	6	7	5	9	4	8	3	1
3	5	8	6	1	7	9	4	2
9	4	1	3	2	8	7	5	6
7	9	2	8	6	5	4	1	3
4	3	6	9	7	1	2	8	5
1	8	5	4	3	2	6	9	7
6	1	3	2	4	9	5	7	8
8	7	9	1	5	6	3	2	4
5	2	4	7	8	3	1	6	9

Åland med i film- och tv-projekt

Lokal kanal för skärgården kan bli verklighet

En lokal tv-kanal för skärgården och stöd till unga filmprojekt ingår i ett projekt som Svenska kulturfonden nu beslutat stöda med 100.000 euro.

Stödet går till Skärgårds-kanalen i Åboland, men denna samarbetar i sin tur med Ålands filminstitut. Projektet har också förgreningar i Roslagen på den svenska sidan.

I ett pressmeddelande från kulturfonden på tisdagen skriver man att Skärgårds-kanalen r.f är ”en ambitiös förening i Åboland, som i samarbete med bland an-dra Ålands filminstitut är

2007 kommer att satsa stort på Interreg-projektet Ung film. Projektet, som avgrän-sas till skärgårdsregionerna, fokuserar bland annat på att grunda en lokal tv-kanal i skärgården, och på att stöda filmintresserade ungdomar genom utbildning och film-produktioner.”

Svenska kulturfondens stöd till projektet ges under förutsättning att det också beviljas Interreg-finansie-ring med EU-medel.

Unga i skärgården

Enligt **Minna-Lotta Blom-qvist** vid Ålands filminstitut handlar det för institutets del om att ta hand om den

del i projektet som gäller film och dokumentation kring ungdomars liv i skär-gården och även utbildning av de ungdomar som skall medverka.

I Åboland skulle man ta hans om utvecklandet av tv-kanalen.

Vill vara med

Enligt Blomqvist har Ålands filminstitut kontaktats från Åboland och institutet vill gärna vara med.

– Det här ligger ju helt i linje med vår verksamhet, säger hon.

Utöver Åboland, Åland och Roslagen siktar man också på att involvera skär-

gårdsområdena i Estland i projektet från år 2008.

Besked i februari

Minna-Lotta Blomqvist be-rättar att man just nu håller på med budgeten och den ansökan om Interreg-stöd som skall gå in. För år 2007 handlar det om en budget på mellan 300.000 och 400.000 euro, men de slutliga siffror-na är ännu inte klara.

Kommer projektet i gång skall det bli flerårigt. I fe-bruari borde det bli klart med hur det blir.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Soptipp kan täckas

■ **FÖGLÖ.** Komunfullmäktige beslöt under sitt möte i början av december att bevilja Sten-torpa soptipps anhållan om

tilläggsanslag för avslutande sluttäckning. Sluttäcknings-
tan blir enligt beslutet bento-nitmatta istället för lera. (ke)

■ **Ålands hundhotell ab** i Mariehamn har nu registre-rats hos Handelsregistret i Helsingfors. Bolaget passar sällskapshundar i form av både dagis och pensionat, säljer

djurtillbehör, utför trimning och pälsvård av sällskapsdjur och djurpsykologisk verksam-het. Vd är **Linda Lagergren** och inbetalt aktiekapital är 2.500 euro.

TV-programmet

onsdag 20 december

7.00 Gomorron Sverige [1223759]
8.15 Julkalendern: Lasse-Majas detektivbyrå [5397827]
8.30–10.30 Gomorron Sverige, forts [3654204]
13.00 Rapport [16469]
13.05 Doobidoo (R) [7006049]
14.05 Gottfeber (R) [5499643]
15.05 Agent med rätt att lägga halmtak (R) [5107952]
15.15 Grinchen – julen är stulen **FILM** [5253001] Amerikansk komedi från 2000. I rollerna: Jim Carrey, Jeffrey Tambor.
17.00 Rapport [65989]
17.10 Gomorron Sverige [313681]
18.00 Plus (R) [6827]
18.30 Biltokig (R) [4846]
19.00 Bollibompa [4662]
 19.00 Lilla spöket Laban [95643]
 19.10 Två stjärnor [7663407]
 19.15 Dra mig baklänges [3699778]
 19.30 Julkalendern: Lasse-Majas detektivbyrå (R) [15407]
 19.45 Tracey McBean (R) [198469]
20.00 Bobster [339]
 20.00 Kärleksagenterna [339]
20.30 Rapport [310]
21.00 Naturnollorna [391]
 Del 4 av 8. Även 21/12 och 23/12.
21.30 Säsongsavslutning: Mitt i naturen [662]
 Naturmagasin. Del 14 av 14.
22.00 Säsongsavslutning: Bokbussen [575]
 Bokprogram. Del 8 av 8.
22.30 Dogville [68245662] **FILM** Danskt drama från 2003. Den vackra Grace växer upp i en maffiafamilj i 1930-talets USA. På flykt från gangsters flyr hon upp till den lilla isolerade byn Dogville i Klippiga bergen. Byns talesman vädjar till invånarna att ta sig an Grace mot att hon lovar att hjälpa till med diverse arbetsuppgifter. I rollerna: Nicole Kidman, Stellan Skarsgård.
1.25 Rapport [1606889]
1.35 Kulturnyheterna [3213763]
1.45 Yizo, yizo (R) [5676605]
2.10 Yizo, yizo (R) [4850808]
2.35–7.00 SVT24 [75979112]

16.50 Bokbussen (R) [6422484]
17.20 Sverige! (R) [349372]
18.00 Perspektiv [80310]
18.20 Nyhetsstecken [4001204]
 18.30 Oddasat [77846]
 18.45 Utiset [8892662]
 18.55 Regionala nyheter [1845759]
 19.00 Aktuellt [72204]
 19.15 Go'kväll [61657]
 20.00 Kulturnyheterna [19759]
 20.10 Regionala nyheter [5067117]
 20.30 Toppform (R) [8914]
 Hälsoprogram. Del 10 av 10. Hur har det gått för årets deltagare? Har de lyckats nå sina mål? Sara Begner ger tips på hälsosam julmat. Även 23/12.
 21.00 Världens modernaste land [70399] Serie om svensk mentalitet. Del 2 av 7. Veckans program handlar om mat och traditioner i Sverige. Varför firar vi jul och midsommar? Även 23/12 och 24/12.
 21.45 Att skjuta en mås [9411681]
 Svensk kortfilm från 2006.
 I kulisserna till Tjechovs ”Måsen” möter Nina vuxenvärlden och kärleken när hon hamnar i säng med sin dramalärare. I rollerna: Hilda Rydman, Bengt Dahlberg.
 22.00 Aktuellt [83372]
 22.25 A-ekonomi [9357440]
 22.30 Säsongsavslutning: Vetenskapsmagasinet [8778]
 Aktuell vetenskap och ny teknik. Del 10 av 10. Årskrönika. Under året har programmet bl a uppmärksammat att oljan sinar och att världen laddar med nya kärnvapen. Även 21/12 och 23/12.
 23.00 Nyhetssammanfattning [50551]
 Utrikes, inrikes och regionala nyheter.
 23.03 Sportnytt [300081001]
 23.15 Regionala nyheter [6491335]
 23.25 Väder [5150914]
 23.30 Humorlabbet: Enköping [4594]
 Svensk humorserie från 2006. En buss med improvisatörer intar en stad. Två lag tävlar i mer eller mindre omöjliga uppdrag inför dolda kameror. Del 8 av 8.
 0.00 Griniga gummor – julspecial (R) [25247] Brittisk dokumentär från 2004.
 1.00 Solo: Fredrik Swahn (R) [7027112]
 1.30–2.00 Arty (R) [7037599]

7.30 Sabrina [550681]
8.00 Digimon [551310]
8.30 Simpsons (R) [6344049]
9.55 Fame factory [61186846]
 11.30 Everwood [991049]
 12.30 Ensamma hemma [4612285]
 13.25 Lyckochansen [9879681]
 13.50 Våra bästa år [3100778]
 14.40 The Oprah Winfrey show (R) [2560812]
 15.35 Extreme home makeover (R) [3732136]
 16.30 Par på prov [333001]
 17.30 Cityakuten [3296730]
 18.25 Nanny [777556]
 18.55 Simpsons [141117]
 19.25 Du är vad du äter [409339]
 Brittisk realityserie från 2006. Del 3 av 17. Laura är 1,68 centimer lång och väger 135 kilo, vilket gör henne sjukligt överviktig. .
 19.55 Update [1365575]
 Nyhetsändning med väder.
 20.00 Extreme home makeover [536001] Amerikansk inredningsserie från 2005. Del 36 av 46.
 21.00 The closer [250730]
 Amerikansk kriminalserie från 2006. Del 7 av 15. När kroppsdelar av en porrstjärna hittas på en soptipp måste Brenda och teamet hitta fler pusselbitar.
 21.55 Update [3000339]
 22.00 Top model special: fenomenet top model [6062551]
 Amerikansk dokumentär från 2006. Gör dig redo att se allt annat än vackert manér från modellerna i Top Model.
 23.25 Close to home [5796759]
 Amerikansk deckarserie från 2005. Del 21 av 22. Annabeth har en svår motståndare i rättssalen.
 0.20 Update [4864082]
 0.30 Navy CIS [4904686]
 1.25 Sex and the city [13597841]
 2.00 Cityakuten (R) [3430841]
 3.00 Prison break (R) [3441957]
 4.00 Drew Carey show [5130112]
 4.30 Insider [7337808]
 5.20 Robinson VIP [1728605]
 6.10–6.55 Fame factory [5837063]

6.50 Nyhetsmorgon [67958597]
11.00–11.35 Jackpot [3369223]
 12.35 Tillbaka till Aidens-field [3462858]
 13.25 Hem till gården [847759]
 13.55 Nyheterna [5769681]
 14.00 Direkt: Dagens rätt [658223]
 14.25 Tre kronor (R) [3188556]
 15.15 Ordjakten [758372]
 15.50 Nyheterna [9310488]
 15.55 Martha [3710914]
 16.50 Lattjo lajban: Witch [7180420]
 17.15 Doktorn kan komma (R) [4115372]
 18.15 That '70s show (R) [153952]
 18.45 Förkväll [4285372]
 18.55 Lokala nyheter och väder [6597488]
 19.00 Förkväll, forts [874812]
 19.45 Lotto med drömvinsten [5219865]
 19.50 Lokala nyheter och väder [8667339]
 20.00 Nyheterna och ekonomi-nyheterna [568575]
 20.30 Veterinärerna (R) [567846]
 Svensk djurserie från 2004. Del 4 av 14. Ormen Klotter har fjäll- och hudproblem.
 21.00 Säsongsavslutning: Bonde söker fru [187759]
 Svensk realityserie från 2006. Del 12 av 12. Det blir ett möte med Per Martin, Mikael, Marcus och Andreas och de damer som stannade kvar längst. Även 24/12.
 22.00 Jag är Rainman [818778]
 Brittisk dokumentär från 2006. Vad hände egentligen med verklighetens Rain man, Kim Peek, vars livs historia inspirerade till filmen Rain man?
 22.55 Nyheter [2975391]
 23.35 Pojken som inte kan sluta springa [6017681]
 Brittisk dokumentär från 2006. Budhia Singh är en speciell fyraåring. Även 26/12.
 0.35 Vinnare: V64 [6252119]
 1.10 South Park (R) [5242228]
 1.40 South Park (R) [2412268]
 2.10 Love my way [4044247]
 3.05 Nattöppet [8191063]
 4.10 Det okända [7952353]
 4.55 CBS 60 minutes [7938773]
 5.40–6.50 Nattöppet [2679334]

11.30 Extra en francais
 Sista delen. Un mariage dans l'air. Franska för 14 – 19-åringar.
11.55–11.59 Sagosatelliten
 Det här är Rödluvan som du aldrig hört den förut. Ines, 7 år, som berättar sagan bestämmer sig för att ändra lite.
17.15 Kortnytt
17.16 Zon5: Mammass pojkar
 Del 13 av 26. En hälsovårdsinspektör kommer till ön. Del 14 av 26.
17.45 Julkalendern: Bärtils jul
 Heidi öppnar lucka 20 i julkalendern. Bärtil ser lite konstig ut idag och skrämmer nästan slag på Holly och Rune. Älgen visar upp en helt ny sida.
18.15 TV-nytt
18.30 Bettina S Prat i alla dess former: rättfram, nyfiket och humoristiskt. Kända och okända gäster i soffan hos Bettina Sågbon. Textat.
19.15 Live: Lenny Kravitz
 Konsert med Lenny Kravitz.
19.30 Krökta rummet
 Populärvetenskapligt program. Bio-bränslen.
20.00 TV-nytt
20.20 SALT
 Han smakar ”astrid lindgrensk” sockerdricka. Han doftar mera människa än man. Han tror på människans godhet men kan jag tro på honom? Eller är det just sådana som han som fullföljer Kristi uppmaning att bli som ett barn? Ett ”SALT” för hjärtat i juletid.Osannolik och unik. För bra för att vara sann. Simon Häger heter han. Programledare: Maria Sundblom.
20.50 Barmeny
 Den norska kocken Lars Barmen och en ordentlig men lätt tillredd matsäck för skidåkaren.
21.15 Vid Ladogas stränder
 Del 1 av 4. Resan till det ryska paradiset. En svensk-karelsk familjs öden i Sovjetunionen. En filmberättelse av Greger Grönqvist.
21.45–22.43 Dokumentären: Belfast girls Svensk dokumentär. Mairéad och Christine är två unga kvinnor som lever i Belfast, den ena är katolik och den andra är protestant.
23.05–23.10 Kvällsnytt

5.55 Ettans mor-gon-tv [70751198]
9.15–10.05 Lä-karna på landet [3347914]
 Hjärtats karta, del 1.
11.00–11.05 Tv-nyheter [63846]
11.30 FST: Extra en francais [9859440]
 Sista delen: Un mariage dans l'air.
11.55–12.00 FST: Sagosatelliten [5719681] Det här är Rödluvan som du aldrig hört den förut. Ines, 7 år, som berättar, bestämmer sig för att ändra lite.
13.00–13.05 Tv-nyheter [34865]
13.35 Nu är det jul igen! [7601575]
13.50 Portugisiska för turister [8597001]
14.10 Med liro i musikstudion [1830391]
15.00 Tv-nyheter [81662]
15.05 Kertokaa se hänelle [7179933] **FILM** Finskt drama från 1961. I rollerna: Mauno Kuusisto, Helena Lehtelä. Regi: Åke Lindman.
16.40 Det nya Sverige (R) [5341372]
 Två språk är fler än en elefant.
17.00 Tv-nyheter och ekonomi-nyheter [95827]
17.10 Prisma Studio [66846]
 Aktuellt om vetenskap.
17.40 Nyheter på teckenspråk [3273198]
17.45 FST: Julkalendern: Bärtils jul [79310] Heidi öppnar lucka 20 i julkalendern. Bärtil ser lite

konstig ut i dag och skrämmer nästan slag på Holly och Rune. Älgen visar upp en helt ny sida.
18.15 FST: TV-nytt [926339]
18.30 Nyhetsrubriker [15594]
18.35 Naturstund: Vi manguster [6480865] Det storstora äventyret.
19.00 Djurens underbara värld (R) [31420]
19.05 Historia: Jultomtens verkliga ansikte [176952]
 I kryptan i en kyrka i Italien har kvarlevorna efter Sankt Nikolaus legat orörda i över 1000 år.
20.00 Bleak House [407]
 Del 5 av 15. Richards flummiga karriärplaner förargar Jardyce.
20.30 Tv-nyheter och väder [62339]
20.55 Sportrutan och V5-travet [9296933]
21.05 Vikinglotto [3172952]
21.10 A-talk [539952]
21.55 Fjällrinjen: Diktaturens leende i Thailand [2257049]
 Efter att premiärministern av-sattes i september har Thailand lytt under militärjuntan och kungen som dyrkas som en halvgud, men hur länge kommer det att fortsätta?
22.50 Tv-nyheter [3449556]
23.00 Kulturnyheter [21117]
23.05 FST: Kvällsnytt [6788001]
23.10 I mördarens spår (R) [8017117]
 Br kriminalserie. Felbedömning 1/2.
0.55–1.05 Euronews [1828044]

6.30 YlekaX [55731730]
10.00 Revolver [9312399]
10.40 Agent 86 Smart [9712223]
 11.05 Agent 86 Smart [4190556]
 11.30 Den skoningslösa naturen [2173865]
 11.55 På jakt efter lyckan [8726049]
 12.25 EM 2006 i bodyfitness och fitness [5295092]
 12.50 Direkt: Världscupen i alpint [6063136] Direkt från herrarnas storslalom. Hinterstoder, Österrike.
 14.10 Ben Casey (R) [1423049]
 15.00 Aktuella tvåan [42914]
 15.50 Livets nödortof (R) [1122353]
 16.00 Den yngsta dikten [83399]
 16.10 Asylsökarna [8151440]
 16.20 Bernard [1559001]
 16.23 Mina djurvänner [301559001]
 16.25 Sista metron före jul [4622402]
 16.55 Kim Måne [9609488]
 17.20 Lilla tvåan [2946933]
 17.44 Julkalendern [404015407]
 17.50 Regionala nyheter [4004391]
 18.10 Tv-nyheter och ekonominytt [70933]
 18.15 Tvåans vinterväder [1842662]
 18.20 Finland express [95846]
 18.50 Årets idrottare 2006 [912117]
 20.30 Raseri bakom ratten [4952]
 En uppkäftig taxichaufför provar nya terapimetoder – och undret sker.
 21.00 Lantlig komedi: Torv och diamanter [22594]
 Del 2. Stenen skämmer inte mannen.
 21.50 Tv-nyheter, väder och sport [6112865]
 22.05 Den röda tråden [7607391]
 22.50 Dokumentärprojekt: Judisk lycka [5376575]
 För länge sedan upprättades åt judar ett eget område någonstans långt borta i Ryssland. Där lever man fortfarande i ett judiskt varmt vemod.
 23.45 Musik-tv [1242136]
 0.30–1.15 Yle Live: Von Herten Brothers [8471334]

6.25 Godmorgon Finland [96939117]
 9.10 Julkalendern Snölyktan [5383223]
 9.15 Vinstpotten [4670515]
 10.15 Köpkanalen [6239371]
 12.25 Lunchunderhållning [3383952]
 12.45 Julpost [2975858]
 13.45 Direkt: Alpint: Världscupen [4598372] Megeve, slalom, damer. Kommentator Toni Immonen, expertkommentator Henna Raita. Första åket i sammandrag, andra åket direkt.
 15.10 Pellekaija Pums Räddningspatrull [3630643]
 15.25 Rappa tag [1682391]
 15.50 LA Law [1239001]
 16.45 Matstället (R) [5601865]
 16.55 Julkalendern Snölyktan [7532117]
 17.00 Emmerdale [700038]
 17.30 De vackra och de djärva [550515]
 18.00 Sexans nyheter, väder och sport [892759]
 18.10 De vackra och de djärva [8700914]
 18.30 Rum [550335]
 Inredningstips för finska hem. Programvärd är Laura Ruohola.
 19.00 Sjuns nyheter [805597]
 19.15 Kauppalehtis ekonomiska nyheter [663310]
 19.25 Dagens väder [7270594]
 19.30 Dolda liv [834020]
 Finsk dramaserie.
 20.00 45minuter [807001]
 Ingenting mänskligt är främmande. Programvärd är Ripsa Koskinen-Papunen.
 21.00 CSI [547778]
 Amerikansk kriminalserie.
 21.55 Vikinglotto och Joker [4206778]
 22.00 Tians nyheter [814846]
 22.20 Resultatrutan [3409339]
 Dagens idrottshändelser i sammandrag.
 22.30 Myytinmurtajat [5893407]
 23.35 Uprising – upproret mot nazisterna [700049]
 0.30 Köpkanalen [9063537]
 1.00–6.20 Den Rätta [43192063]
 6.20 Köpkanalen [46797266]

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ
 6.50 Beträktelse. Av Elspeth Randelin.
 6.55 Ålandsnytt. 7.00 Aktuellt. 7.30 Ålandsnytt. 7.45–10.00 Gomorron. Programledare: Kjell Brändström.
 8.00 Aktuellt. 8.30 Ålandsnytt. 8.50 Julkalendern Uppdrag jul. Tomtenissen som brukar ha hand om Lovisas hus har försvunnit och nu behöver tomten hjälp av Lovisa. Varje dag får hon ett uppdrag av tomten för att se till att det blir julstämning och så läser den försvunne tomtenissen ur sin dagbok. Rollerna i julkalendern spelas av Lovisa Jansson, Daniel Precht och redaktör Josefina Jansson. Även 18:30. 9.00 TT-nyheter. 9.02 Musikaletten: Andlig musik. 9.30 Ålandsnytt. 9.45 Sagostunden. I dag lyssnar vi till tredje delen av sagan Trollens jul, skriven av Zacharias Topelius. 10.00 TT-nyheter. 10.02–15.00 Mitt på dan. Programledare: Tom Wiklund. 10.30 Ålandsnytt. 11.00 TT-nyheter. 11.30 Ålandsnytt. 11.40 Musik. 12.00 Aktuellt. 12.10 Musik. 12.15 Kulturen. Även 17:45 och lördag 9:30. 13.00 TT-nyheter och Ålandsnytt. 13.05 Lyssnarnas 10 i topplista. 14.00 TT-nyheter och Ålandsnytt. 14.05 Skratsalva. 15.00 Gröna fingrar. Ring tel 17855 och ställ frågor om växter ute och inne till Ålands Radios expert. Red: Uffe Andersson. Även lördag 10:00. 15.00 TT-nyheter och Ålandsnytt. 16.00 Aktuellt. 16.15–17.45 Åland i dag. Programledare: Alfons Röblom. 17.00 TT-nyheter. 17.02 Ålandsnytt. Även 18:03.. 17.45 Kulturen. Repris. 18.00 Aktuellt. 18.03 Ålandsnytt. Repris från 17:02.. 18.15 Beträktelse. Repris. 18.30 Julkalendern Uppdrag Jul. Repris från 8:50. 18.40–19.10 Stanna upp en stund; julen kommer! – Fastetexter. Elisabeth Karlsson läser veckans text som har rubriken ”I ditt ljus ser vi ljus”. 5.30 Musik.

TV ÅLAND

INFOKANALEN

Kökar inför julen 2006.

Nyankortsvinnare:
Teppo Ojala
Nr: 259317
Vinner en Bingolott. Vinsten skickas på posten.

Ge omtanke, inte prylar

■**KK-hus**, julkalppshysteri och sjukhusbygge. Vart är vi på väg, vart har de sunda idealen tagit vägen? Mitt i stressen och köphysterin, i det som skall vara fridens högtid, möts jag av ledsamma nyheter. Finansutskottet stryper tillbyggnaden av sjukhuset på grund av kostnadsöknings-skäl, (12 miljoner €).

Vad kostar KK-huset, 15 miljoner eller var det 16,5 miljoner €?
Det är sorgligt att se vad våra styrande prioriterar i dag.
Är inte varje enskild per-sons hälsa det allra vikti-gaste? Är vi inte skyldiga att ge alla möjligheten att få vara så friska som möjligt? Att få tillgång till så bra vård som möjligt?
När du är frisk kan det tän-kas att du önskar dig både det

ena och det andra, men vad önskar du dig när du är/blir sjuk?
Vakna upp och låt privata sektorn/kapitalet ta över bygget och kostnaderna för KK-huset, något annat är oförsvärligt och respektlöst mot oss skattebetalare! Vi ska inte bygga sådant som den privata näringen/företagen skall göra.
Ta miljonerna och bygg istället ut vårt sjukhus, det är i den sektorn våra pengar hör hemma.
Så till sist en julkhälsning och vädjan till alla, var inte med om att återigen sätta rekord i den hysteriska julhandeln!
Vi behöver inte prylar och presenter, vi behöver kärlek och omtanke.
Mvh

Gerry Allgode

NYANS ROS

- ...till chaffören **Jens** för att han körde en extra tur till Jomala kyrka. Hälsningar från paret vid Ålands hemgård.
- ...till **Britta Nyman**. Äntligen någon som visar framfötterna när det gäller Lantis.
- ...till **Ålands djurskyddsförening** och **Carita Facius** som ryckte in och räddade katterna i Hammarland. "Grannen".

Julkalendern

Zodiaken eller Djurkretsen är en tänkt uppdelning av solens, månens och de olika planeternas bana över stjärnhimlen. Den tidigaste bevarade listningen av zodiakens stjärntecken kommer från 300 f.Kr. Hur många stjärntecken finns i zodiaken?

Klipp och klistra ihop din egen adventskalender! Varje dag publicerar Nyan en fråga och en bild. Svaret på frågan är ett nummer mellan 1 och 24 som talar om var i Nyans julkalender du skall klistra in bilden. Om du har klistrat alla rutor rätt har du fredagen den 22 december en vacker bild gjord av Jonas Wilén.

Kalendermallen kan hämtas från Nya Åland på Uppgårdsvägen i Dalbo. Klarar du hela pusslet kan du vinna originaltavlan av Jonas Wilén. Två bokpriser delas också ut bland deltagarna. Skicka den färdiga bilden till Nya Åland, Uppgårdsvägen 6, 22100 Mariehamn senast 29 december. Märk kuvertet "Julkalender". Frågor? Ring Karin Erlandsson, tfn 529 476 eller via e-post karin.erlandsson@nyan.ax

Sänk skatten när avgiften höjs!

■**Debatten** kring Mises från början tilltänkta avfallstaxor har debatterats flitigt. Invånare i Mise-kommuner har varit kritiska till den stora höjning som det innebär när taxorna skall bära hela kostnaden för avfallshanteringen. Denna princip, den så kallade PPP (Polluters Pay Principle – den som smutsar ner skall betala) är i grunden sund.
Avfallsavgifterna bör täcka kostnaderna för avfallshante-

ringen och avgiften bör vara så utformad att det lönar sig att minska sin avfallsmängd, att kompostera och sortera.
Skattemedlen skall användas till basbehoven skola och omsorg i kommunerna.
De flesta kommuner hade, före inträdet i Mise, en avgiftstäckning på cirka hälften av kostnaden. När täckningen höjs och avgiften sålunda stiger till kanske det dubbla

är det dock viktigt att skatten sänks i motsvarande mån så att detta blir ett nollsummespel för den enskilda medborgaren.
Detta skulle avsevärt öka förståelsen för denna avgiftshöjning. I min hemkommun Lemland, som är utanför Mise, finns också en politisk vilja att på sikt höja avfallsavgiften så att täckningen blir 100%. Detta stöder också jag men på det villkoret att kom-

munalskatten sänks i motsvarande mån.
När kommunstyrelsen i Lemland behandlade avfallstaxan för 2007 röstade jag emot en förhöjning och reserverade mig mot beslutet eftersom fullmäktige då redan hade bestämt att inte sänka skatten för nästa år. En majoritet i kommunstyrelsen var för att höja avfallstaxan och senare också fullmäktige.
Danne Sundman

Ingen ordning i staden

■**Vem har** ansvaret att städa upp anslagstavlor som finns här och där i staden? Det måste vara åratals lager med affischer, den ena trasigare än den andra. Vid Mariepark har **Eva Dahlgrens** ansikte setts i snart

två år. Har du **Dennis** ingen hantlangare som kan städa upp?
Men det finns mera slöhet. Trottoaren, cykelbanan vid Stora gatan, där måste man plocka bort stora grenar om man vill komma

fram. Norra gatan går det att ploga bort skithögarna, men tekniska verkens personal väntar väl på snö så skiten göms under snön. Det här var ett par saker, det finns hur mycket att klaga på i vår rena och fina

Eva Dahlgren hänger med. Foto: ROBERT JANSSON

stad som Mariehamn är?
Fy Farao.
"Vän av ordning"

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ Till "åskådare". När blev homosexualitet en åsikt? För mig är homosexualitet något helt naturligt och något man inte behöver förstå upp. Antingen gillar man grupper ur motsatta könet eller inte. Vem bryr sig? **James Bond**.

■ Röd cykel stulen måndag kväll ca kl 18 från Strandgatan 2, inne på gården. Märke: Crescent, modell: Holma. Svart cykelkorg på höger sida. Har någon lånat den och cyklat norrut? **Har du sett den ring 0457 385 87 63**.

varje gång man träffar dig, du förgyller mina dagar :) **Från beundraren**.

■ Hej på dej du lyckliga monster...! Undrar vad ni har för förhållande riktigt. Hm. Lyckligt monster... Låter inget roligt alls! Kanske han var dum som dumpade den andra bruden, menar bara om hon var något annat än ett monster så! Stackars kille... **0457**.

■ Vem är blondinen (mörkt under) som kör en rätt ny mörkblå Honda Accord? **0457**.

■ 1 månad kvar sedan är det sa-wadee krap ru do nao la gåån. **Från mr King Kong**.

■ Den godaste gravade fisken åt jag på Stormskärs Vårds-hus på Simskåla. God Jul & Gott Nytt År till Lena & Mikael Lindholm. **0457**.

■ Nu är det kris i Viking line. "Julkortet" är gjort av dasspapper med en fattig gran vars grandekorationer är av Mariannekaramell-papper från hytterna. Det fanns inte svarta till att trycka logon heller. Kan vi starta en insamling. **Orolig men ej aktieägare**.

■ Jeanette i trean i lusse är en riktig sötis! :) **040**.

■ Grattis Rune och alla andra på kobbarna för det fina priset. Säger som Fylking: Äntligen. **040**.

■ Ida Velander. Vad vore ett liv utan henne? Har aldrig träffat någon snällare! Alltid lika glad och trevlig

serva

Blocknyckel-sats 8-19 mm 12 st

12,- (19,-) Gäller 20-21.12

BYGG VARUHUSET

Tfn 28 170 ÖPPET: VARD. 8-17 TORSD. 8-19, LÖRD. 9-14

Grindmattsvägen 1 www.byggvaruhuset.aland.fi

bandet. Skulle ej köpt det om det inte varit passligt framför ögonen då jag lämnade in lotto. Galor är bra, men på Åland tror jag att iögonfallande försäljning vid kas-sorna inbringar mer! **0457**.

■ Sista sidan 18.12 2006 ÅT= var att köpa? Önskar vi alla kunde hjälpa till genom att köpa ett "pins"! Alla försäljningar till gagn för vad det än är, borde vara iögonfallande och därmed lättköpta. Ingen skatt, och ingen vinst, och allt går oavkortat (i det här fallet till barn med cancer på Åland! hoppas jag). **Sällan bidragsgivare men ändå lokal givare!**

■ Varför inte ett grönt band (pin's) för hjälp till drogrehabilerings- eller ett vitt till alkoholrehabilerings-? Menar lokalt, det vill säga insamling på Åland till Åland. PAF-en kunde stå för kostnaderna för att få "pins" till försäljning, och "butikerna" säljer utan vinst? **Sällan givare men ändå en lokal givare!**

■ Snälla älänning! Nästa gång denna vecka när du ser en Röda Korset bössa, sätt i en extra slant, eller ge ett bidrag på något annat sätt. Det är ju jul. Vi konsumerar i överflöd när alla inte har mat för dagen eller tak över huvudet. **James Bond**.

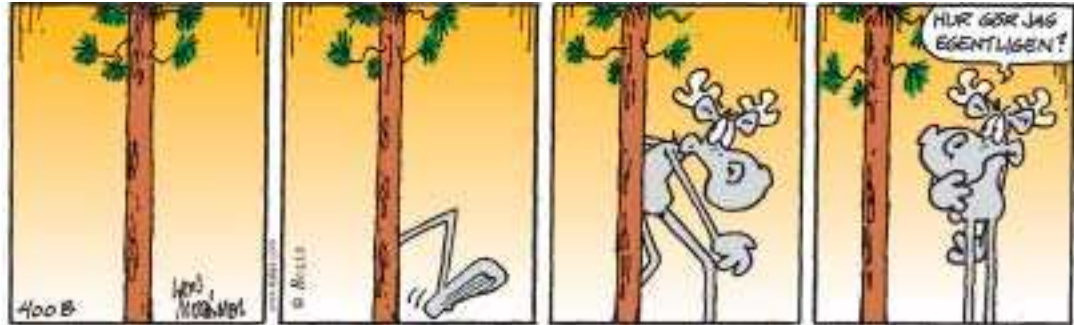
■ Söta tjejen med svart jacka och vit halsduk. Du läste tidning på Esso ca.17.30 tiden i går,GOD JUL!! **Tomten**.

Dagens MMS-bild

■ KE HUD är från, se bilden=)

HÄLGE

ZITS

M:HAMN 11.00 03.45 L	ÅBO → 17.00/18.30 → 08.00/09.10 ¹⁾	M:HAMN → 23.20 L → 14.35
M:HAMN 23.55	H:FORS → 09.55/17.00	M:HAMN → 04.15

M:HAMN 04.25 14.45 ²⁾ 23.30 L	STOCKHOLM → 09.30/17.00 → 19.15/20.15 ³⁾ → 06.00K /07.30K	M:HAMN → 23.45 → 03.35 L → 10.50
---	---	---

L=Långnäs K=Kapellskär
Biljettförsäljning och incheckning avslutas 10 min. före avgång.
Bokad bil skall vara incheckad och klar 30 min. före avgång.

- 1) Ank Långnäs 13.25 den 21.12
- 2) Avg Långnäs 13.35 21.12
- 3) Ank Sto 18.45 och avg 20.45 den 21.12

Jul-/nyårstrafiken: kontakta vår bokning!

Torgg. 14. Tel 16 711 eller 06001 74552 www.silja.fi

TALLINK

Sthlm - Mariehamn - Tallinn

18.00 00.50 01.00 10.00

10.00 05.00 04.50 18.00

Vi rekommenderar våra resenärer att checka in senast 30 min. före avgång.

Bokning och information:
destinationaland
Elverksgatan 5 tfn 018-22 540
info@destinationaland.com

Turlista t.o.m. 31.12.2006

OBST Lokala tider

	Från Eckerö	Från Grisslehamn
Mån	8.30 13.30 18.30	10.00 15.00
Tis, ons	13.30 18.30	10.00 15.00
Tor	13.30 18.30	10.00 15.00 20.00
Fre, lö, sö	8.30 13.30 18.30	10.00 15.00 20.00

Ingen trafik 24-25.12.
Extra tur under julhelgen: Från Eckerö 26.12 kl. 8.30.

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm 1) Tekniska högskolan 2 tim. före alla båtavgångar. Till Uppsala från 13.30- och 18.30-turen. Ank. Uppsala kl. 16.15 resp. 21.15 lokal tid. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan vid Willy's kl. 8.00 och 13.00 till 10.00-resp. 15.00-turen. Från Mariehamn 1 tim. före båtavgång till alla turer. Till Mariehamn från alla båtankomster.

ECKERÖ LINJEN
Torggatan 2, 22100 Mariehamn.
Bokning tel. 28 300, växel 28 000,
Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckeroelinjen.ax

BIRKA PARADISE

Alla dagar M:hamn Sto 10.30 ⇒ 16.00

Månd-onsd Sto ⇒ M:hamn 18.00 ⇒ 02.00

Torsd-sönd 18.00 ⇒ 03.30

BIRKA CRUISES
Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

STADSBUSSEN

VINTERTRAFIK fr. 21.8
Måndag - fredag

07.00 ABCD	15.00 ABCD
07.30 ABCD	15.30 ABCD
08.00 ABCD	16.00 ABCD
08.30 ABCD	16.30 ABCD
09.00 ABCD	17.00 ABCD
09.30 ABCD	17.30 ABCD
10.00 AB	18.00 B
10.30 AB	18.30 A
11.00 AB	19.00 B
11.30 AB	19.30 A
12.00 AB	20.00 B
12.30 AB	20.30 A
13.00 AB	21.00 B
13.30 AB	21.30 A
14.00 AB	22.00 B
14.30 AB	22.30 A

Fet bokstav = lördags- trafik

RODE ÖRM
Tel 0457 5244 551

ÅLANDSTRAFIKEN 14.8.2006-7.1.2007

MARIEHAMN-KAPELLSKÄR

Måndag-torsdag Fredag-söndag

MARIEHAMN	KAPELLSKÄR	MARIEHAMN	KAPELLSKÄR
08.00	09.30	07.00 I)	08.30
16.00	17.30	13.00	14.30
15.30	12.00	19.00	20.15
22.30	19.00	12.30	09.00 I)
		18.30	15.00
		00.05	20.30

Kombinerar med landsortsbussar linje 2, 3 och 4. Ej helgdagar.

I) Ej söndagar. Jultrafiken: kontakta vår bokning!
Buss Sto-Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär-Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen ÅLAND-FINLAND dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO	H:FORS
01.10 L	06.30	03.30 L	07.35	
04.35 M	09.40	14.25 M	19.50	
10.15 M	15.30	23.45 M	→ 10.00	
14.25 M	18.55	14.10 M	→ 08.45	
14.10 M	→ 07.45	01.00 L	→ 21.00	
23.35 M	16.45	04.25 M	→ 17.30	
07.45 M	18.00			
03.20 L	20.10			

Jultrafiken: kontakta vår bokning!

M=Mariehamn L=Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i) Mariehamn 20 min. vid avg. kl. 07.00 före avgång. Transfer Mariehamn (Storag. 2)-Långnäs 1 timme före avgång. Även Långnäs-Mariehamn, förhandsbokning 10 EUR/person. Barnrabatt.

VIKING LINE
Storag. 2, tel 260 11, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

RING SÅ KÖR VI! DAGLIG LASTBILSTRAFIK till och från Åland. Tel. 24 111

SAMTRANS

ONSDAG 20 DECEMBER 2006

dagens ålänning

vädret

dagens rätt

"Fisk går väldigt bra"

Iköket på Geta skola står **Martha Jansson** från Östergeta och rör i sina grytor. Hon har i över 20 år jobbat som kokerska, först ensam i den gamla skolan och nu med hjälp av husmor **Anne-Gun Eklund** i den nya. Mat kokas till 25 elever i skolan och dessutom till daghemsbarn och pensionärer och personal. Martha tycker att det nya köket är ett stort framsteg.

Kokerska. Martha Jansson ser till att åttio barn och äldre får sin mat i Geta. Foto: ERKKI SANTAMALA

Hur många mål gör ni per dag?

– Just nu kokar vi för åttio personer.

Vad står på menyn i dag då?

– Det blir fiskbiffar gjorda av fiskfärs.

Varifrån kommer fisken?

– Den är lokalt producerad. Bergmans fisk levererar färsen som vi gör biffarna av.

Vad är barnens favoritmat?

– Fisk går väldigt bra och vi

försöker ha fisk en gång i veckan. Spagetti med köttfärsås går också bra och gröten som var borta ett tag har tagits med igen igen eftersom det kom önskemål om det. På fredag skall vi ha julgröt.

Du har jobbat här i över tjugo år, hur länge har du kvar till pensioneringen?

– Det här är min näst sista jul.

Om ett drygt år blir jag pensionär.

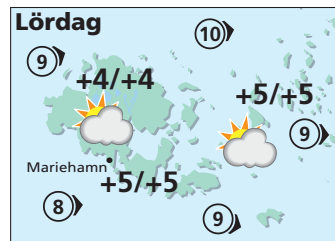
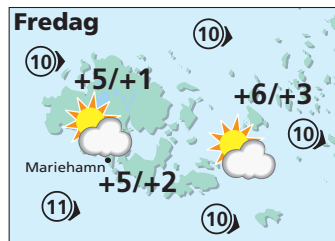
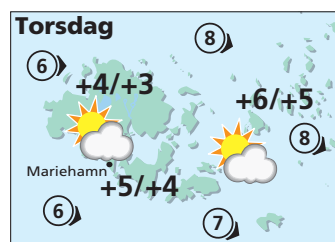
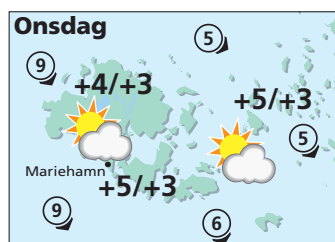
Vad skall du hitta att syssla med då?

– Det blir nog inga problem, jag har sytt sedan jag var tio år och fortsätter säkert med det.

Till slut, vem vill du hälsa till?

– Till alla mina vänner.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax

I går kl 14

Jomala	temp.	-0	moln.	nm
Åbo	temp.	-5		k
Helsingfors	temp.	-4		k
Stockholm	temp.	-0		

Vattenståndet i går kl 14

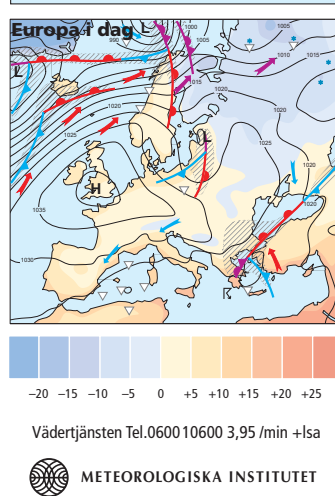
Föglö +50 cm	Åbo +53 cm
--------------	------------

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	9:43	15:33
Helsingfors	9:23	15:12
Stockholm	8:43	14:48

Utomlands i går

Köpenhamn	6	Bryssel	3	Rom	13
Oslo	-2	Paris	4	Aten	-
London	2	Madrid	6	Moskva	-3

Rödbets-soppa

Mera snabbt i julveckan
Köp en påse djupfryst bortsj-soppa
(eller annan god färdig soppa)
3-4 knackkorvar beroende på storlek
1 burk gräddfil
gräslök (ur frysen)
salt, peppar

Tina soppan i mikron och varm den sedan enligt anvisningarna på påsen. Den skall sjuda ca 30 minuter. Skär korven i skivor och lägg i på slutet. Rör gräddfilen mjuk och rör ner en nypa salt och en aning vitpeppar samt finhackad gräslök. Servera soppan ur kastrullen och klicka i gräddfil ur byttan. Bröd och ost till.

TIPSA 0457-313-4444 MESSA 0457-323-4444 TELEFON 018-23444

God Jul & Gott Nytt År

ö
Sune, Ingegerd & Jonas på

SUNES Jakt & Fritid

Norrugatan 1. Tel. 15 750

Collegetröjor

39,95

Finns i 4 olika färger

ESPRIT

TARA

SITTKOFF GALLERIA, MARIEHAMN
Vard. 10-17, torsd. 10-19 lörd. 10-15

DATA GROUP

DCP115C
Färgskrivare, färgkopiator och färg-skanner och PhotoCapture Center™

99,-

brother

FAX-T104 99,-

TELEBUTIKEN AB
allt inom telefoni
Storagatan 6, Tfn 27448 Fax 19990
www.telebutiken.aland.com

MKAB.com
Skarpansv. 26, tel 13 536, fax 16 566
Öppet: vardagar 8.30-17.00

datorer • nätverk • skrivare • kopiatorer • service • kassasystem • kontorsmöbler • kontorsmaterial

Sov gott!

Kippari resårsäng, dubbla resärer inkl. ben och bäddmadrass

80x200 169€
90x200 195€
120x200 255€

Vi önskar alla våra kunder
God Jul & Gott Nytt År

MÖBEL-City

G. Godbyvägen. Tel 21 165, fax 19 544
ÖPPET: vard. 8.30-17.00, onsd. 20/12 8.30-19.00, lörd. 10-14

24-pack Karhu
24 x 0,33 liter brk (1,93/liter)

18,90
pack

Utan pant 15,30/pack

Gäller hela december

MATHIS
Punkten

VÄSTERNÄS TFN 16 220
Öppet: vard. 9-18, lörd. 9-14
www.mathis.aland.fi

MÖSSOR i många olika modeller och färger av Eva-Len Mattsson. Pris fr 26€

SALT

KONSTHANTVERK-BUTIK-GALLERI
Godbyvägen 25, 22100 M:hamn. Tel. 21 505

Leatherman
Julklappen man kan öppna många gånger!

Pris från **49,-**

HOLMBERGS
TEKNIK • KVALITET •

Godbyvägen tel. 23 555. www.holmbergs.aland.fi